Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séŭ 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 2)

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiunea, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séŭ 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 6.—Anulŭ LVI. | **Brașovŭ, Duminecă, 10 (22) Ianuarie** | **1893.**

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1893 st. v. se deschide nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe unŭ anŭ . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe unŭ anŭ . . . . . 40 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:
pe unŭ anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe unŭ anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Politica europénă în 1892.

Brașovŭ, 9 Ianuarie v.

Când se încheiă unŭ anŭ și se începe altulŭ omulŭ își aruncă mai întâiu privirile asupra casei și moșiei sale, apoi asupra satului și a lumei în care trăesce, cercetândŭ sĕ vĕḑă cum stă, încătrău țintescŭ tóte și ce speranțe îi dau pentru viitorŭ.

La noi, ḑeu, treburile de acasă mergŭ așa de rĕu, încâtŭ mai că'țĭ vine a crede, că nu-i modru de lecuire. Dér cum stă politica generală, ce facŭ și cum lucréză statele și popórele marĭ? Este speranță, că de aici sĕ iésă ceva bunŭ și pentru libertatea popórelorŭ micĭ și asuprite?

Aceste întrebărĭ puindu-ni-le, vomŭ cerceta adĭ puținŭ cum s'a învêrtitŭ róta politicei europene în anulŭ 1892.

Sĕ începemŭ cu Germania și cu tripla alianță. Și pentru una și pentru alta anulŭ trecutŭ a fostŭ puținŭ favorabilŭ.

Germanii în urma rĕsbóielorŭ, ce le-au purtatŭ la 1866 și 1870/1, au dobênditŭ o împĕrățiă mare și puternică. Dér acéstă împĕrățiă se póte susținé adĭ numai cu marĭ jertfe materiale și cu sacrificarea chiar, în parte, a libertății și a păcii interne a poporului. Militarismulŭ prusianŭ e fórte costisitorŭ și numai amicŭ alŭ libertății popórelorŭ nu póte fi.

De când s'a retrasŭ cancelarulŭ Bismark dela guvernŭ, în urma neînțelegerilorŭ, ce s'au ivitŭ între elŭ și împĕratulŭ Wilhelm, nemulțămirea poporului germanŭ cu mersulŭ lucrurilorŭ cresce neîntreptŭ.

Lumea cea mare germană crede, că cancelarulŭ de adĭ, contele Caprivi, nu e nicĭ pe departe așa de dibaciu și prevĕḑĕtorŭ ca anteces rulŭ sĕu Bismark. Și într'adevĕrŭ, că „noulŭ cursŭ". ce l'a condusŭ Caprivi până acuma, n'a fostŭ nicĭ-decum norocosŭ. Înăuntru ca și în afară s'au petrecutŭ lucrurĭ, despre carĭ se póte ḑice, că n'au fostŭ în interesulŭ consolidării interióre a Germaniei nicĭ în interesulŭ estinderei influenței ei în afară. Așa, de pildă, conflictele interióre în dieta germană și neînțelegerile continue dintre partidele parlamentare și guvernŭ au creatŭ în întru o situațiune fórte dificilă. Acésta se dovedesce tocmai acuma, când e vorba de votarea noului proiectŭ militarŭ, prin care se impune poporului germanŭ nouĕ și mai grele sarcinĭ.

E vorba adecă, după cum a spusŭ în dietă contele Caprivi, ca Germania sĕ facă tóte încordările spre a puté la casŭ de nevoiă sĕ se lupte de-odată în douĕ laturĭ, c'unŭ frontŭ în contra Rusiei și cu altulŭ în contra Franciei. Din causa acésta se propune o înmulțire a contingentului armatei, care urcă cheltuielile militare cu peste 60 milióne la anŭ.

De când s'a apropiatŭ Rusia de Francia totŭ mai multŭ, începêndŭ cu festivitățile dela Cronstadt, conducerea militară germană n'are liniște și este firmŭ hotărîtă de-a sĕvêrși reforma militară proiectată. Maioritatea dietei însĕ este în contra proiectului militarŭ și așa se póte întêmpla, ca guvernulŭ sĕ fiă silitŭ a lua mĕsurĭ estreme, precum disolvarea dietei ș. a. pentru a'lŭ duce în deplinire.

Pe tĕrêmulŭ politicei esteriόre guvernulŭ germanŭ asemenea n'a fostŭ prea norocosŭ în 1892.

Visita de multŭ așteptată a Țarului a urmatŭ în Iunie la Kiel, dér efectulŭ ei a fostŭ paralisatŭ prin întêlnirea marelui duce rusescŭ Constantinŭ cu președintele republicei francese Carnot la festivitatea gimnasticilorŭ în Nancy, care a culminatŭ în manifestațiunĭ pentru alianța cu Rusia.

In Italia s'a schimbatŭ ministeriulŭ, cădêndŭ Rudini, din causă că n'a putut sĕ împlinéscă gréua problemă de a reduce cheltuielile enorme militare, ce le impune țĕrii politica triplei alianțe. Ministeriulŭ Giolitti, care a urmatŭ, a reușitŭ la nouĕle alegerĭ, cam cum reușescŭ guvernele ungurescĭ, dér de sigurŭ că nicĭ elŭ nu va puté împăca capra cu varḑa și o va păți ca și Rudini. Adevĕrulŭ este, că opiniunea publică în Italia se îndréptă din ce în ce mai multŭ în contra triplei alianțe.

In Anglia asemenea s'a întêmplatŭ o schimbare de ministerŭ, care nu póte contribui la întărirea triplei alianțe. In loculŭ lui Salisbury a venitŭ Gladstone, a căruia politică înclină mai multŭ spre Francia, decâtŭ spre Germania. Ministrulŭ Gladstone, care și-a propusŭ sĕ dea dreptur Irlandesilorŭ, este amicŭ alŭ libertății popórelorŭ micĭ din rĕsăritulŭ Europei.

In Spania a venitŭ la cârmă ministeriulŭ conservativŭ Canovas, care asemenea înclină mai multŭ spre Francia.

Câtŭ pentru multele crise ministeriale din Francia, aceste nu suntŭ provocate de politica esterióră. Francia trece printr'o crisă grea interióră și s'a părutŭ unŭ momentŭ, că scandalulŭ Panama va nasce o catrastrofă, care se amenințe chiar esistența republicei. Este speranță însĕ, că acestŭ scandalŭ va trece fără de a sgudui republica, chiar de s'ar vedé silitŭ a se retrage și președintele Carnot.

Importantă este atitudinea Vaticanului, adecă a guvernului papalŭ, în politica esterióră. Curia papală a datŭ dovedĭ marĭ de simpatiă Republicei francese și în genere s'a arĕtatŭ fórte amicabilă fată cu ințelegerea franceso-rusésca, pe care Papa pare a-o dori ca contra-pondŭ față cu tripla alianță.

In rĕsăritulŭ Europei a fostŭ liniște. In Sêrbia s'a născutŭ unŭ conflictŭ internŭ, care încă nu s'a aplanatŭ. Bulgaria își revidéză constituția. România desfășură pe tóte terenele o activitate mai multŭ séu mai puținŭ încordată pentru consolidarea interióră, care, dea ceriulŭ, sĕ fiă câtŭ mai roditóre. Prin căsĕtoria prințului moștenitorŭ românŭ dinastia română întră în legăturĭ strînse cu cele mai marĭ dinastii ale Europei, carĭ potŭ contribui puternic la înălțarea României, décă patriotismulŭ fiilorŭ ei va sci sĕ întăréscă mai întâiu țéra și poporulŭ în întru.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Cânele și pisica.

La începutulŭ începutului nu se scia bine, că óre cânele orĭ pisica au dreptulŭ sĕ șédă în casă; nicĭ unulŭ nu s'ar fi dusŭ bucurosŭ afară, că orĭ cum, dér iérna, când și lemnele plesnescŭ de frigŭ, e totŭ mai bine în casă decâtŭ afară. Apoi afară de aceea, cu câte bucăturĭ umblă omulŭ prin casă, în tótă una vreme, și cine-i p'acolea, p'aprópe, de icĭ prinde unŭ mieḑŭ, de colea limpotesce o ciorbă și merge trăindŭ.

Dreptŭ aceea amêndoi, adecă atâtŭ cânele, câtŭ și pisica, arŭ fi statŭ bucurosŭ totŭ în casă, pe lângă vase, dér una ca asta nu se putea; stăpânulŭ nu vrea sĕ țină douĕ hărămurĭ în casă și nicĭ una afară. Decĭ între câne și pisică se născu pricină mare. Cânele ḑicea către pisică: Du-te tu afară, că eștĭ mai sprintenă; de vedĭ că-i ceva rebeliă, fugĭ într'unŭ pomŭ; de i prea frigŭ, huștiucŭ! pe hornŭ în podulŭ casei orĭ chiar și în casă p'unŭ césŭ douĕ. Dér eu, greu cum sunt, o sĕ plesnescŭ de frigŭ!

Er pisica îi rĕspunse: Mĕ mirŭ, că nu'țĭ e chiar rușine, atâta dulău desmeticŭ, sĕ te tragĭ după cuptorŭ și sĕ poftescĭ, ca eu, o cicădae de mâță, sĕ stau afară, în loculŭ tĕu? Una ca asta n'a mai fi, mintenĭ sĕ sciu că te tropșesce.

— Dér te ducŭ la lege — ḑise cânele, care aflase, că mai toțĭ judecătorii suntŭ din némulŭ lui și decĭ credea, că i-orŭ face dreptŭ după placŭ.

— Du-mĕ! ḑice mâța, du-mĕ la șépte legĭ, că eu de lângă óle nu mĕ mișcŭ, măcarŭ de te-ar sgâmba.

Vedĭ bine, mâța era rea de gură, ca o muiere care-i mai rea; dér și elŭ, cânele, era nătângŭ numai ca elŭ. De pace nu mai putea fi vorbă; sĕ cerŭ dela stăpânŭ pe o ḑi sĕ mérgă ei la lege, în orașŭ. Și-i lasă stăpânulŭ, dér așa, că pe séră, care nu-i acasă, — nicĭ sĕ nu mai vină.

Desŭ de diminéță se iau amêndoi la cale. Colea cam la prânḑulŭ celŭ bunŭ erau chiar înaintea legiuitorilorŭ. Bucuria cânelui, când vĕḑu, că aceia toțĭ îsŭ de némŭ de-ai lui, numai unŭ scriitorașŭ mai micŭ era de altŭ némŭ. Și-șĭ dĕdŭ cânele jalba, că uite, din moșĭ și strămoșĭ totŭ elŭ a statŭ în casă și acum vré mâța sĕ-lŭ scótă cu haboca de-acolo.

Judecătorii, cum auḑiră jalba némului lorŭ, toțĭ dĕdură din capŭ a semnŭ, că-lŭ căiau pe câne, și apoi uitându-se cruntŭ la mâță îi ḑiseră: audĭ ghiolbană, sĕ șeḑĭ tu afară, ér pe jupânulŭ sĕ-lŭ lașĭ înlăuntru, priceput'ai?

— Priceputŭ, Măriile-Vóstre!

Bucuria cânelui, când auḑi, cum ómenii lui îi prindŭ parte și 'i facŭ judecata după placŭ, nu se póte spune; stă sĕ-și iése din piele de bucuriă; dér venindu-i în minte multele năsărângurĭ, ce le face mâța, se rugă de domnii judecătorĭ ca sĕ facă bine sĕ-i dée judecata în scrisŭ.

Când auḑi mâța de una ca asta, se scârbi rĕu de-ocamdată, că-șĭ făcuse ea planulŭ cum sĕ păcăléscă pe câne și acum cu judecata în scrisŭ, era stricatŭ totŭ planulŭ ei; dér se gândi: dér de nu i-orŭ da-o?

— Hei! dér judecătorii una cu cânele, îi dau negru pe albŭ, că cine va duce poșușulŭ celŭ cu pecetŭ, acela are dreptŭ sĕ stée în casă.

Bucuria cânelui, dér și a mâții, că scia ea ce scia! Își iau decĭ rĕmasŭ bunŭ dela judecătorĭ și plécă spre casă; cânele fălosŭ, cu poșușulŭ în gură și cu códa ridicată, ér mâța totŭ sărindŭ și gândindu-se la năsărângurile ei.

CRONICA POLITICA.

— 8 (20) Ianuarie.

Abia ministeriulŭ Weckerle s'a așeḑatŭ bine în șéua calulului stăpânirei, și étă că foile din capitala „globului“ ungurescŭ ne și aducŭ sciri despre o **crisă ministerială**, ce este în ajunŭ a isbucni. Prin cercurile deputaților maghiarĭ se vorbesce fórte multŭ despre retragerea miniștrilorŭ *Csaky* și *Szilagyi*. Se ḑice chiar că ei și-ar fi datŭ dimisia. In ḑilele trecute, când ministrulŭ de culte Csaky a fostŭ la Viena, elŭ a întêmpinatŭ o primire fórte rece la Curte încâtŭ în urma acésta s'ar fi hotărîtŭ sĕ iese din ministeriu. Causa retragerei lui Csaky este politica lui bisericéscă, cu care, ḑice-se, nu prea consimte Coróna. Posiția lui a devenitŭ fórte grea în urma rĕsboiului ce a începutŭ sĕ i-lŭ declare clerulŭ catolicŭ din Ungaria pe a cărui parte stă și casa magnaților. Despre ministrulŭ *Szilagyi* se ḑice, că elŭ stă fórte isolatŭ și că nu mai are nicĭ o popularitate. „*Budapesti Hirlap*“ dela 20 Ianuarie, ocupându se cu noua crisă ministerială ḑice între altele, că în cercurile partidei guvernamentble se vorbesce, că afacerea se va resolva așa, că Apponyi se va înțelege cu Weckerle și că va fi ministru președinte fără portofoliu. Horanszky va primi portofoliulŭ de culte ér Hodossy celŭ de justiția, rĕmânândŭ ceilalțĭ miniștri în locurile lorŭ. Numita fóiă ḑice, că acésta este o fantasiă, deórece crisa are cause cu multŭ mai adêncĭ. Décă ea va isbucni, adaugă „Budapesti Hirlap“, partida liberală nu va puté sĕ rĕmână în complexulŭ ei de până acum, dér nici partida lui Anponyi nu-i va puté servi de hrană, care se îmbucă, se mistuesce, pentru ca sĕ se pótă continuea politica de până acum și pe viitorŭ — Atâtŭ despre începutulŭ crisei. Ea nu este ceva nou, ci numai o continuare a criselorŭ de mai înainte. Pe noi Românii, în specialŭ, nu ne impórtă décă cutare portofoliu unguresc i-se dă lui Pista orĭ Gyuri bacsi: Pentru noi tóte aceste schimbărĭ nu potŭ sĕ aducă ceva bine, căcĭ numai o fundamentală schimbare a afurisitului sistemŭ politicŭ de adĭ ar puté sĕ ne ușureze sórtea și viéța, ca poporŭ și ca națiune care aspirămŭ la egală îndreptățire în acéstă țéră, care este tocmai așa a nóstră, a Românilorŭ, ca și a Maghiarilorŭ.

*

Căsĕtoria principelui Ferdinandŭ, moștenitorulŭ de tronŭ alŭ României, cu principesa Maria de Edinburgŭ, este caracterisată aprópe de întrégă **pressa europeană** ca unŭ fericitŭ evenimentŭ pentru **România** și viitorulŭ ei. Astfelŭ ḑiarulŭ parisianŭ „Le Soleil“, după ce arată, că principesa Maria este după tată nepóta reginei Victoria a Angliei, este în același timpŭ nepóta de soră a Țarului Rusiei, vară primară cu împĕratulŭ Germaniei și e înrudită și cu alte familii domnitóre ale Europei, — ḑice între altele, că acéstă casĕtoriă este „unŭ evenimentŭ fericitŭ pentru România, deórece întăresce tinerulŭ regatŭ și dinastia lui, dându-i unŭ locŭ mai mare în concertulŭ puterilorŭ europene“. — „Allgemeine Zeitung“ din München ḑice: „România a ajunsŭ, pentru țĕrile dela Dunărea de josŭ, unŭ modelŭ de statŭ bine organisatŭ și pentru sbuciumata Peninsulă balcanică, ea a devenitŭ unŭ elementŭ de muncă conservatóre și pacĭnică. Mai mai multŭ ca totdéuna poporulŭ românŭ póte privi trecutulŭ cu mulțumire și viitorulŭ cu nădejde, în acestŭ momentŭ alŭ căsĕtoriei, în care a primitŭ o garanțiă sigură a esistenței și continuărei dinastiei sale“. — „Die Presse“ din Viena ḑice: „In acéstă căsĕtoriă nu zace numai o onóre pentru Regele Carolŭ și moștenitorulŭ sĕu de bună speranță, ci și ridicarea dinastiei române în cerculŭ familiilorŭ monarchice ale europei, o distincțiune așa dér, care trebue sĕ umple de bucuriă nu numai pe România, ci și pe prietinii ei sincerĭ. România a devenitŭ o țéră europénă cu o misiune culturală pentru Orientŭ; ea e unŭ elementŭ de muncă liniștită, conservatóre și mereu progresivă; o garanțiă și unŭ modelŭ de desvoltare liniștită și binecuvêntată.“

In felulŭ acesta se esprimă și alte multe ḑiare marĭ europene, carĭ tóte se unescŭ întru a constata, că pentru România și viitorulŭ ei este acéstă căsĕtoriă unŭ evenimentŭ fericitŭ.

Unŭ sfatŭ celorŭ ce plătescŭ dare.

Scimŭ, că contribuabililorŭ, adecă celorŭ ce plătescŭ dare către statŭ, li-se cere ca sĕ facă fasiunĭ de dare spre a arăta ce, proprietate și ce venuturĭ au. După aceste fasiunĭ (vallomás) apoi li se mĕsură darea, ce au s'o plătéscă.

Dintre tóte fasiunile de dare, ce trebue sĕ le facă contribuabilulŭ, numai una singură este prin care elŭ *póte sĕ aibă și unŭ câștigŭ materialŭ*, și acésta e fasiunea asupra datoriilorŭ sale, ce suntŭ intabulate pe casa orĭ moșia sa nemișcatóre și după carĭ plătesce interese, séu rente (kamat es életjáradek.)

Fasiunea acésta după lege trebue sĕ se facă în tótă Transilvania și Ungaria acuma, până la finea lunei lui Ianuarie 1893. De aceea aflămŭ de bine a informa pe contribuabilii noștri, ce trebue sĕ facă și cum trebue sĕ procédă, ca sĕ nu pérda favorulŭ, séu avantagiulŭ, ce li-lŭ oferă legea.

Până la 31 Ianuarie st. n. 1893 fiăcare proprietarŭ de casă și imobile are sĕ fasioneze datoriile sale, ce suntŭ intabulate pe casă și imobile, și pentru carĭ datorii plătesce interese séu rente. Trebue sĕ arate adecă capitalulŭ datoritŭ și interesele plătite în anulŭ premergĕtorŭ 1892.

Fasiunările aceste sĕ facŭ pe nisce tipăriturĭ, orĭ blanchete, ce se capĕtă gratis la primăriile (antistiile comunale) din fiăcare comună și la oficiile de dare de prin orașe.

Din nenorocire aceste tipăriturĭ séu blanchete conținŭ numai rubricĭ în limba maghiară. Din causa acésta cei mai mulțĭ, firesce, nu le înțelegŭ. E dér o datoriă sfântă a preoțilorŭ, dascălilorŭ și a altorŭ fruntașĭ cărturarĭ ai noștri, carĭ pricepŭ ceva ungurescesĕ sară într'ajutorŭ contribuabililorŭ din poporŭ și sĕ le esplice, cum sĕ facă fasiunea pe acele blanchete.

Mai întâiu este a se arăta numele și caracterulŭ celui ce fasiunéză; apoi capitalulŭ datoritŭ și interesele datorite pentru elŭ pe unŭ anŭ; mai departe data când s'a făcutŭ contractulŭ și intabularea și cine e îndreptățitŭ a incassa interesele, în fine numirea imobilului (casă orĭ pămêntŭ) pe care s'a făcutŭ intabularea și comuna în care se află acestŭ imobilŭ.

Fasiunile provĕḑute cu aceste date suntŭ a se preda până la 31 Ianuarie la respectivele primării (antistii) comunale și perceptorate de dare orășenescĭ (în Brașovŭ la oficiulŭ de dare orășenescŭ unde se capătă și blanchetele.)

Fiă-care contribuabilŭ e în dreptŭ a cere dela primăriă (antistiă) orĭ perceptoratŭ adeverință despre primirea fasiunei, care trebue sĕ i-se dea.

La casŭ de bólă séu ivindu-se altă piedecă însemnată, — din pricina căreia contribuabilulŭ n'a pututŭ sĕ predea fasiunea sa asupra datoriilorŭ séu sarcinilorŭ până la 31 Ianuarie — celui împiedecatŭ îĭ stă în dreptŭ a face o cerere de justificare, arĕtândŭ și motivândŭ piedeca și a presenta prin o astfelŭ de cerere fasiunea datoriilorŭ sale pe imobile încă până la 15 Februarie a. c. totŭ la primăriile comunale și perceptoratele orășenescĭ.

După acestŭ terminŭ nu se primesce fasiunea și celŭ ce n'a înaintat'o până la 31 Ianuarie, séu n'a justificatŭ întârḑierea până la 15 Febr. pierde avantagiulŭ, ce i'lŭ oferă legea pe acestŭ anŭ.

Avantagiulŭ acesta consistă în aceea, că în mĕsura în care plătesce interese pentru datorii séu rente intabulate, *i-se reduce séu scade darea suplementară* (aruncul la darea de casă) după darea de casă și pămêntŭ.

Pentru mai bună înțelegere vomŭ da aicĭ două esemple.

La orașŭ de pildă unŭ proprietarŭ de casă plătesce pe datoria sa întabulată pe casă 100 fl. interese la anŭ. Darea lui de chiriă după casă face, ḑicemŭ, 50 fl. la anŭ. După suma acésta de 50 fl. în sensulŭ legii are sĕ plătéscă 30% dare suplementară, adecă cu totulŭ 15 fl. După cele 100 fl., interese, ce le plătesce pentru capitalulŭ împrumutatŭ, vinŭ subtrase (scăḑute) din darea suplementară 10% adecă în casulŭ de față 10 fl. Prin urmare respectivulŭ în locŭ de 15 fl. va plăti numai 5 fl. dare suplementară.

In comunele sătescĭ de esemplu, după o casă se plătesce dare de clasă 2 fl. La acéstă dare s'ar veni ca dare suplementară 40%, prin urmare cu totulŭ 80 cr. v. a. La casŭ când respectivulŭ proprietarŭ ar avé o datoriă întabulată, după care plătesce pe anŭ 8 fl. interese, vinŭ a se subtrage 10% din aceste interese, ceea ce face cu totulŭ 80 cr. Prin urmare darea suplementară fiindŭ totŭ 80 cr. respectivulŭ n'ar mai avé sĕ plătéscă nimicŭ, căcĭ pentru interesele, ce le plătesce pe datoria intabulată, i-se scadŭ acești 80 cr.

Mai observămŭ, că pentru interesele, ce le plătesce cineva după sumele de dare restantă către erarŭ, ce suntŭ întabulate pe casă orĭ pămênturĭ, *nu se scade nimicŭ*.

Fasiunile pentru sarcinile întabulate pe imobile, de carĭ vorbimŭ, se facŭ regulatŭ în fiă-care anŭ până la 31 Ianuarie și nu numai din trei în trei anĭ, cum credŭ mulțĭ, în paguba lorŭ.

Sĕ grăbéscă dér fiă-care proprietarŭ, care are sarcinĭ pe proprietatea sa, de a înainta fasiunile recerute la primării (antistii) și la oficiele de dare orășenescĭ până la 31 Ianuarie a. c. ca sĕ nu piérdă ceea ce după lege trebue sĕ i-se scadă din darea suplementară.

Odată mâța stă pe locŭ și ḑice către câne: Mĕ vere, tu ai gândi, că io-sŭ supĕrată pe tine, dér ḑĕu te înșelĭ, nu-sŭ supĕrată de felŭ, că acum vĕdŭ, că alŭ tĕu e dreptulŭ, că așa ni-a eșitŭ din judecată, și pace. Și ca sĕ veḑĭ tu, că eu nu-sŭ mâniósă pe tine, uite ce m'am gânditŭ: casa-i departe, vremea-i târḑiă, tu nu mai poțĭ găfăi de caldŭ, a scóte limba încă nu cutezĭ, că-țĭ vei pierde pușulŭ, calea-i lungă pe drumulŭ țĕrei, dér eu sciu o cărare óblă și scurtă, pe acolo într'unŭ césŭ bunŭ suntemŭ acolo.

— Îĭ? ḑise cânele nevoindŭ sĕ crédă.

— Pe legea mea! se jură mâța și o apucă pe o cărărușă printre sĕmĕnăturĭ înainte și cânele după ea, de sta sĕ se năbușéscă de obosélă, că nu cuteza nicĭ măcarŭ a-șĭ scóte limba, orĭ câtŭ îlŭ umfla năbuhala, căcĭ își temea pоșușulŭ.

Odată ḑice cânele către mâță: Soră, mai încetŭ, fi bună, că crepŭ!

— Incetŭ, încetŭ! rĕspunse mâța, dér care nu ajunge rână 'n séră la stăpânŭ, mâncămŭ focŭ în locŭ de bucate. Scii tu firea lui, elŭ ce ḑice odată nu minte.

— Dér plesnescŭ de caldŭ!

— Scóte limba!

— Dér poșușulŭ?

— Pune-ți-lŭ sub códă!

— Bine ḑicĭ! și haid' cânele își pune poșușulŭ sub códă și apoi cu códa 'ntrepicióre și limba scósă raita după mâță.

Totŭ mergŭ ei așa multă cale până ajungŭ la o apă mare.

Asta-i alta, ciopiltă cu dalta, se gândi cânele. Cum sĕ trecŭ sĕ nu-mĭ udŭ poșușulŭ?

— „Am datŭ de baiu, cumĕtră“, ḑice apoi către mâță.

— „De ce baiu amŭ datŭ?“ întrebă mâța, făcĕndu-se, că nu scie încătrău aiuréză cânele.

— „D'apoi uite, cumĕtră, cum sĕ-mĭ ducŭ poșușulŭ și sĕ nu-lŭ udŭ?

— Cum? uite cum: tu-mĭ daĭ poșușulŭ și eu îlŭ i-au la mine'n gură, că sciu că nu l'oiu mânca, că nu-i bunŭ de mâncatŭ; apoi, ca sĕ nu se ude, eu m'oiu suĭ cu poșușulŭ călare pe tine, tu scii bine înota și-i trece cu mine de ceea parte, unde apoi ți-oiu da poșușulŭ.

— Așa sĕ fiă, ḑise cânele și învoirea fù gata. Indată vedeai pe mâță cu poșușulŭ în gură călărindŭ de-alatulŭ rîului, dér când fù cam de 5 pașĭ până la țĕrmure haid! se avêntă de pe spinarea cânelui pe țĕrmure și într'o raită o tulĭ până acasă, unde dete poșușulŭ la stăpânulŭ sĕu. Acela cetĭ cumcă din judecată a eșitŭ, că celŭ ce va avé poșușulŭ sĕ stee în casă, ér celalaltŭ afară. Și stăpânulŭ așa făcŭ; chiămă pe mâță în casă, îi dete lapte și mieḑŭ de mălaiu și o lăsă apoi sĕ dórmă după cuptorŭ, torcĕndŭ ca o fată de măritŭ.

Când ajunse cânele, dă sĕ între și elŭ înlăuntru, dér stăpânulŭ îi ḑice: chi!

Atuncĭ se descebălĭ de capŭ și-șĭ aduse aminte de înceluşagulŭ mâței. Din minuta aceea nu mai este prietiniă între cânĭ și între mâțe. Ear cânii, când vĕdŭ pe altŭ câne străinŭ că merge sgulitŭ și cu códa între picióre, îndată sarŭ la elŭ și-lŭ mirósă la códa sĕ védă, nu cumva-i la acela poșușulŭ?

(Dela unŭ soldatŭ din reg. 63 de liniă.)

I. P. Reteganu.

Poesii poporale.

Culese din poporŭ.

Am unŭ bade, nu departe,
Numai délu ne desparte,
Numai délu și-o pădure
Și-o grădiniță cu mure.
Noi pădurea o tăiămŭ
Și murele le mâncămŭ,
Și-amêndoi ne'mbrățișămŭ.

*

SCIRILE ḐILEI.

— 8 (21) Ianuarie.

Din incidentulŭ anului nou și alŭ sfintelorŭ sĕrbătorĭ amŭ primitŭ dela unŭ numĕrŭ mare de amicĭ ai noștri felicitărĭ călduróse. Neputêndŭ rĕspunde fiă căruia în parte le adresămŭ aici mulțămirile nóstre cele mai cordiale

Cu acéstă ocasiune ținemŭ a aminti următorulŭ faptŭ: Unulŭ din corespondenții noștri parisianĭ, admiratorŭ alŭ luptelorŭ marelui publicist francesŭ *Edouard Drumont*, i-a adresatŭ de anulŭ nou din Mentone o felicitare căldurósă, de care organulŭ lui, adḑĭ celŭ mai lățitŭ în Francia, *„La Libre Parole“* ia în modŭ escepționalŭ notiță fórte amicabilă, adresândŭ diarului nostru cuvinte fórte măgulitóre. Mulțămimŭ valorosului nostru confrate parisianŭ pentru acéstă amicabilă distincțiune!

—x—

„Romänische Revue“. — Din Sibiiu primimŭ următórea încunosciințare: In urma scirei date de foile din Budapesta, că regimulŭ ungarŭ a detrasŭ acestei reviste debitulŭ poștalŭ, direcțiunea ei s'a vĕḑutŭ necesitată a-șĭ transpune domiciliulŭ pe teritoriulŭ Ungariei și *va continua cu edítarea revistei in Sibiiu.* Fascicululŭ 1 pro Ianuarie 1893 (anulŭ IX) va apĕré încă în decursulŭ acestei lunĭ. Prețulŭ abonamentului (10 fl.=20 de frcĭ pe anŭ) se trimite de-ocamdată la adresa de până acum: Viena, VIII. Feldgasse 15, orĭ la librăria W. Krafft în Sibiiu (Nagyszeben).

—x—

Numirĭ. „Biserica și Școla“ din Aradŭ scrie, că în ședința plenară dela 29 Decemvre tr. a Consistorului eparchialŭ de-acolo, a fostŭ alesŭ secretarŭ consistorialŭ d-lŭ *Ioanŭ Lengeru*, advocatŭ în Brașovŭ și asesorŭ alŭ Consistorului metropolitanŭ din Sibiiu, ér d-lŭ *Iosifŭ Beșianu*, parochŭ în Giula și asesorŭ consistorialŭ, fŭ numitŭ administratorŭ protopresbiteralŭ alŭ tractului Chișineului, în loculŭ părintelui Petru Chirilescu, trecutŭ în pensiune.

—x—

Regularea salariilorŭ funcționarilorŭ de statŭ, va aduce statului nouĕ sarcinĭ. Aceste se împartŭ: curtea de compturĭ 13,170 fl.; presidiulŭ ministeriului 5290, ministeriulŭ de lângă curtea monarchului 2812 fl., ministeriulŭ de interne 81,090 fl., ministeriulŭ pentru Croația Slavonia 2360 fl., ministerulŭ de finance 867,902 fl., de comerciu 462,755, de agricultură 77 915 fl., de instrucțiune 224,924 fl., de justiția 866,920 fl., de honvedḑĭ 25 100 fl., la unŭ locŭ 2 630,246 fl. Salariile de până acum ale ministeriilorŭ au fostŭ 22 243 534 fl. de aici înainte vorŭ fi 24,873,780 fl.

—x—

Țiganĭ morțĭ de frigŭ. In apropierea comunei Iessenitz din Boemia s'a găsitŭ Dumineca trecută o familiă țigănéscă de 16 membri, înghețată în mijloculŭ drumului de țéră. Foculŭ, ce nenorociții Țiganĭ îlŭ aprinseseră lângă căruța lorŭ, se isprăvise și stinsese cu totulŭ, și bieții Țiganĭ se găsiră tăvăliți în cenușe și înghețațĭ de frigŭ. In ḑiua aceea Țiganii âmblară pe la mai multe case din comună, rugându-se sĕ li-se dea sălașŭ, dér fiindcă ei și acolo, ca și pe la noi, se bucură de unŭ nume fórte rĕu, nimenea nu se încumetă a-i primi în casa sa. Astfeliu, flenduroșĭ și flămênḑĭ, ca vai de ei, se vĕḑură siliți pe unŭ gerŭ de 21° sĕ iese din comună și sĕ se așeḑe la câmpŭ, ca sĕ petrécă acolo nóptea sub cerulŭ liberŭ. Urmarea fŭ, că înghețară și muriră cu toții.

—x—

Scirĭ militare. Ministrulŭ de honvedḑĭ a desființatŭ dispozițiunea de mai înainte, prin care din incidentulŭ colerei se sistase onchiămare în parte la serviciulŭ militarŭ a soldațilorŭ din armata comună și honvedḑime, carĭ petrecŭ în Germania. Tot odată a hotărîtŭ, că serviciulŭ activŭ alŭ acelorŭ voluntarĭ pe unŭ anŭ ai armatei comune, carĭ ar fi trebuitŭ sĕ intre în serviciu la 1 Octomvre 1892, dér din causa colerei n'au intratŭ, nu vorŭ fi convocațĭ până la apropiata periodă de serviciu activŭ Recruții armatei comune vorŭ fi chiămațĭ la terminulŭ prescrisŭ.

—x—

Mortalitatea în Brașovŭ. Din 7, până în 14 Ianuarie n. c., au muritŭ aicĭ 17 persóne și adecă: 1 de tuse rea. 1 de tifus, 1 de tuberculosă, 1 de aprindere de plămânĭ, 1 în urma ranelorŭ de arsură, 1 prin sinucidere și 11 de alte bóle. Prin urmare se vine la 1000 locuitorĭ pe anŭ: 27.

—x—

Tĕrgŭ. Ministrulŭ ung. de comerciu a încuviințatŭ, ca comuna *Christurulŭ sĕcuescŭ*, din comitatulŭ Odorheiului, sĕ-șĭ țină la 1 Martie a fiă-cărui anŭ. têrgŭ de vite.

Telegr. part. a „Gaz. Trans.“

Clușiu, 21 Ianuarie. Senatulŭ disciplinarŭ alŭ camerei advocațiale de aicĭ a *respinsŭ erĭ unanimŭ* arătarea disciplinară a celorŭ 18 advocațĭ ungurĭ în cestiunea memorandului contra Dr Rațiu și consoțĭ.

Cununia părechei princiare române la Sigmaringen.

Despre solemnitatea cununiei religióse a prințului moștenitorŭ românŭ Ferdinandŭ cu grațiósa princesă Maria de Edinburg scrie *„Hohenzollerische Volkszeitung“*, — după ce spune, că la festivitățĭ au luatŭ parte întrégă populația și o mulțime de străinĭ și că a domnitŭ bucuriă generală — următórele:

După ce înalții óspețĭ au luatŭ locŭ la drépta și la stânga altarului, în fața căruia era scaunulŭ de rugăciune îmbrăcatŭ în roșu și destinatŭ mirilorŭ, sosi cu dorŭ așteptata mirésă, încântătóre în toaleta-i albă, condusă de tatălŭ ei, alăturea mirelui. Altarulŭ strălucea de lumina făcliilorŭ, înviorată și mai multŭ de unŭ splendidŭ candelabru de sticlă. Era o priveliște nespusŭ de frumósă: uniformele strălucitóre de firŭ, toalete de nuanțe diferite acoperite cu diamante și totulŭ scăldatŭ într'o lumină magică.

Serviciulŭ divinŭ începŭ cu unŭ *Bendicat* plinŭ de efectŭ, acompaniatŭ de trâmbițe, pe când preotulŭ oficiantŭ binecuvênta inelele de logodnă. Apoi abatele Placidus, care până atuncĭ ocupase scaunulŭ de-a drépta altarului. pășì înainte cu mitra și toiagulŭ, și în mijloculŭ tăcerei celei mai adêncĭ, rosti cu voce puternică următórea vorbire:

„Maiestate imperială,
„Maiestate regală,
„Inaltă părechie princiară,
„Strălucită adunare,

„Ḑiua de căsĕtoriă este o ḑi de cele mai gingașe bucurii și vesele speranțe. Dumneḑeu a dispusŭ ca acéstă serbare, temelia societății și moralei omenescĭ, sĕ fiă încununată de veseliă. Ḑiua cununiei șĭ a primitŭ prima sancționare încă din raiu, din mânile creatorului, cununa cinstei, semnulŭ demnității neșterse. Ceea ce a întemeiatŭ părintele omenirei în ḑilele străvechĭ, dumneḑeescŭlŭ lui fiu a restabilitŭ în vremurile mântuirei cu frumseță curată și cu dumneḑeiéscă grațiă a sfințitŭ. Când mirele și mirésa îșĭ dau mâna, din cerŭ se întinde binecuvêntându-i o mână a totŭputernică și sfințesce și întăresce legătura. Da, atâtŭ de mare e demnitatea eĭ, încâtŭ, după vorbele apostolului Pavelŭ, Mântuitorul a luat'o dreptŭ pildă pentru bine cuventata lui unire cu omenirea mântuită, cu biserica. Natura și supranatura sĕ întrecŭ decĭ pentru a face din ḑiua cununiei o sĕrbătóre de bucuriă.

„Décă deja orĭ și care căsĕtoriă creștină deșteptă aceste înalte ideĭ, cu atâtŭ mai multŭ va face acésta sĕrbătórea cununiei de astăḑĭ. Popórele Europei suntŭ adunate aci, în persóna șefilorŭ lorŭ, ca sĕ fiă martorĭ unei legăturĭ prin care doi urmașĭ ai unorŭ case regale se unescŭ între dênșii și cu cerulŭ. Da, acéstă cununie e, ca și o serbare de pace, la care sunt adunațĭ împreună popórĕ și țĕrĭ, regĭ și principĭ.

„Vĕdŭ aci unŭ împĕratŭ puternicŭ, păḑitorulŭ păcii și protegiatorulŭ tare alŭ țĕrilorŭ lui, care ocrotește religia și temerea de Dumneḑeu în imperiulŭ lui și care a venitŭ în țéra-ĭ de obârșiă pentru ca sĕ sporéscă prin presența lui strălucirea unei cununii destinate a uni între dênsele țĕrĭ fórte depărtate și a comunica generațiilorŭ viitóre tradițiunile unui trecutŭ gloriosŭ.

„Este representată aci, prin augustii ei copii și nepoțĭ, o împĕrătésă și o regină, care din reședința ei regéscă împresurată de mărĭ, rĕspândesce de mai bine de 50 de anĭ binecuvêntările culturei asupra unorŭ nenumĕrate popóre de pe globulŭ pământescŭ, și care — neuitândŭ de grija pentru unŭ mare imperiu, nicĭ grija și iubirea de mamă — trimite din depărtare la cerŭ cele mai intime dorințe pentru binele fericitei sale nepóte.

„Și aceste dorințe și rugăciunĭ găsescŭ unŭ ecou în Orientulŭ Europei, în inima unui suveranŭ alŭ unui imperiu nespusŭ de întinsŭ, precum și în inima familiei sale imperiale, care legată prin cele mai strînse legăturĭ de înrudire cu augusta mamă a miresei, ia partea cea mai intimă la acéstă sĕrbătóre.

„Astfelŭ lumineză strălucirea a trei coróne imperiale asupra sĕrbătorii nóstre de astăḑĭ. Dér și coróne regale vĕdŭ strălucindŭ aci în acéstă augustă adunare: Portugalia și România, Belgia și Saxonia se unescŭ pentru a presenta fericițilorŭ părințĭ și înaltei părechĭ princiare felicitările cele mai bucuróse.

„Și cum ar puté sĕ lipséscă, din acéstă armoniă de sĕrbătorescĭ dorințe ale familiilorŭ domnitóre europene, interesulŭ și binecuvêntarea acelui prea sfântŭ bĕtrânŭ, care ocupă celŭ mai respectabilŭ tronŭ alŭ creștinătății, ai cărui ochĭ și inimă se îndrepteză mai alesŭ spre menținerea religiunii și a păcii și pe care Dumneḑeu tocmai în aceste ḑile îlŭ împodobesce cu cununa de aurŭ a jubileului.

„Sĕ facă Dumneḑeu ca acéstă sĕrbătoréscă bucuriă, pe care o împărtășescŭ atâțĭ principĭ puternicĭ, sĕ păḑéscă și pacea pe pământŭ, astfelŭ ca tóte popórĕle adunate în jurulŭ cârjei divinului nostru Prințŭ alŭ păcei sĕ intoneze imnulŭ de laudă alŭ îngerilorŭ: „Mărire lui Dumneḑeu și pe pământŭ pace.“

„Sĕ facă Dumneḑeu, ca acéstă pace sĕ se reverse cu cerescŭ belșugŭ asupra casei și familiei pe care Altețele Vóstre Regale o întemeiațĭ astăḑĭ: sĕ se întindă ocrotitóre asupra țĕrei, care îșĭ ridică privirile pline de speranță asupra Altețelorŭ Vóstre Regale și șĭ așteptă dela ele asigurarea viitorului ei. Când odinióră va împodobi și capulŭ Altețelorŭ Vóstre Regale cerculŭ de aurŭ cu crucea de-asupra, sĕ se împlinéscă și cu Alteța Vóstră, Rege creștinŭ, cuvintele sfântului cântătorŭ alŭ Psalmilorŭ: „Dómne, dă judecata ta regelui și dreptatea ta fiului sĕu, ca sĕ judece cu dreptate poporulŭ tĕu și pe sĕracii tĕi după dreptŭ.“ (Ps. 71). Astăḑĭ Alteța Vóstră Regală devine capulŭ unei familii și în curêndŭ Vețĭ fi, așa nădăjduimŭ dela Dumneḑeu, centrulŭ unui cercŭ legatŭ în jurulŭ Vostru de cele mai gingașe legăturĭ. Stândŭ cu înțelepciune în fruntea Casei Vóstre și iubindŭ ființele scumpe, pe carĭ Domnulŭ Vi-le va încredința, Vĕ vețĭ pregăti pentru datoriile mai înalte, carĭ Vĕ așteptă. — Pentru a guverna într'o țéră, trebue sĕ se scie conduce bine casa proprie, după cum pentru a fi rege cine-va trebue sĕ fi învĕțatŭ a iubi, ca unŭ păriute.

De-i gândi badeo la mine
Dumneḑeu sĕ-țĭ dée bine!
De-i gândi în altă parte
Sĕ te ia frigurĭ de mórte,
Din aratŭ până'n căratŭ,
Din culesulŭ viilorŭ
Până'n spartu buțilorŭ.
Când îi gândi, că ție bine
Sĕ fie popa la tine,
Când îi gândi, că-ție dragŭ
Sĕ țĭ cânte popa la capŭ,
Când îi gândi, că te scolĭ
Sĕ'țĭ fiă pânea'n cuptorĭ.

*

Bate vêntulŭ pe ferescĭ,
Da tu mândro, ce sădescĭ?“
— „Rujmălinŭ și măiărană
Ca sĕ facŭ la badea pénă,
Și s'o'nvĕlui în hârtie
S'o trimitŭ în Orăștie
La badea'n cănțĕlărie,
Se'nvețe cu ea a scrie.
Scrie două, trei rêndurĭ,
Și se pune pe gândurĭ....
Și se duce'n ceea casă,
Și se uită pe ferésträ
Vĕḑu d'alba de nevastă
Mergêndŭ sĕ se spovedéscă.
Spovedi-o-ar frigurile,
Ca pe mine gândurile.

*

Du-te, badeo, duce-te-ai,
Unde-a sta apa, sĕ stai,
Nicĭ acolo sĕ nu stai,
Sĕ mai mergĭ vr'o nouĕ ai
Drăguță sĕ nu mai ai, —
Că drăguță ți-am fostŭ eu
Și la bine și la rĕu.
Mĕi bădiță, badea meu,
Da-ți ar ție Dumneḑeu:
Dóuĕ bóle și-o lingóre
Și trei anĭ de frigurĭ góle..
Mĕi badiță, badea meu,
Eu nu te blăstĕmŭ mai rĕu:
Fiă-țĭ grajdiu fără boi
Și staulu fără oi,
Sĕ mai vinĭ séra la noi,
Sĕ povestimŭ amêndoi.
Sĕ'țĭ spunŭ douĕ trei cuvinte,
Care mi-am adusŭ aminte:
Da-ți-ar Dumneḑeu o pruncă,
Sĕ te pórte pe uliță,
Pe ulița creștinéscă
Creștinĭ sĕ te miluiască.
Și sĕ vinĭ și pe la mine,
Că te-oiu milui și eu,
C'o cojiță de mălai
Uscată de nouĕ anĭ.
Nicĭ aceea nu ți-oi da,
Până când te-oi întreba:
De ți-am fostŭ dragă orĭ ba?

*

Fă-mĕ, Dómne, ce mi-i face!
Fă-mĕ róta stelelorŭ,
Pe calea Susenilorŭ,
Sĕ mĕ calce carĕle,
Boii cu picióreie,
Căișorĭ moldovenescĭ,
Și caii împĕrătescĭ.
Fă-mĕ, Dómne, ce mi-i face,
Fă-mĕ primură 'nvĕrgată
Peste Deva aruncată
Nicĭ vêntu sĕ nu mĕ bată,
Nicĭ sóre sĕ nu mĕ ardă.
Numai badea sĕ mĕ vadă!

*

Mĕ dusei la strînsŭ de fênŭ
Cu doru bădiții 'n sînŭ,
Mĕ dusei la seceratŭ,
Doru badii m'a aflatŭ;
Secerai câtŭ secerai,
Intr'o mână mĕ tăiai.
Scólă bade, scólă dragă,
Scólă dragă de mĕ légă.

*

Luncă, luncă multŭ eșcĭ lungă
Și nu-i dorŭ ca sĕ-mi-ajungă;
Lungă-i valea, nu potŭ merge,
'Naltu-i dealu, nu potŭ trece,
Doru badei nu sosesce.

*

„Ghi, ghi, ghi, murguțulŭ meu!
Că trei sute-am datŭ pe tine
Sĕ mĕ porțĭ pe unde-i bine.
— „Te-așĭ purta, stăpânulŭ meu,
Că nu-i greu trupșorulŭ tĕu,
Dér mi-i greu năravulŭ tĕu:
Pe la câte birturĭ trecĭ,
De tóte garurĭ mĕ legĭ.
Pe minĭ s'au pusŭ muscele,
Mi-au săritŭ potcóvele,
Totŭ dândŭ cu copitele.“

*

Când te vĕdŭ mândruțo 'n pragŭ
Cu ața băgată 'n acŭ
Eu nu sciu, ce sĕ mĕ facŭ.
Când te vĕdŭ mândruțo'n dosŭ
Parĭ unŭ trandafirŭ frumosŭ!

„Sĕ facă Dumnedeu ca pacea și mila sĕ se reverse și asupra capului miresei Alteței Vóstre regale. Din cerculŭ liniștitŭ alŭ unei fericirĭ familiare neturburate, în care s'a scursŭ copilăria Vóstră, treceţĭ într'o ţéră depărtată, necunoscută și se întêmplă cu Voi cuvintele Psalmistului: „Ascultă fiică! vedĭ și plécă-ţĭ urechia: uitățĭ neamulŭ și casa părinţilorŭ tĕi". (Ps. 44). Câtŭ de bogată e cariera unei princese creștine, câtŭ de mare câmpulŭ activităţii binecuvêntate pe care Dumnedeu i lŭ deschide! Cerculŭ casei sale proprii nu i ajunge pentru a face binele după dorinţa inimei sale, cu mână darnică. Ea e mama tuturorŭ, nobila ocrotitóre a celorŭ săracĭ și strîmtorațĭ. Dumnedeesculŭ tată i-a datŭ puterea și iubirea lui: mâna ei blândă devine isvorulŭ fericirei, cuvêntulŭ, privirea ei aducŭ radele bucuriei.

„Când soţii princiarĭ uniţĭ în iubire credinciósă, împărţindŭ durerile și bucuriile, trăiescŭ în sfânta temere de Dumnedeu, ei sĕvêrșescŭ o nouă bine-facere pentru poporulŭ lorŭ; devinŭ exemplulŭ lorŭ, lumina și necontenita lorŭ admoniare. De la palatŭ plécă esemplulŭ înaltŭ învĕţândŭ și ridicând inimile în ţéră, elŭ întăresce basele ordinei sociale sguduite în vremurile nóstre. Ér bine-cuvântarea, care se revarsă dela Tronulŭ princiarŭ asupra supușilorŭ, le devine și lorŭ o dulce recompensă, o chezășiă a resplatei viitóre.

„Și acum, înaltă părechiă princiară, încheiaţĭ unirea eternă, pentru care inimile vóstre s'au pregătitŭ în sfântă și religiósă iubire. Primiţĭ binecuvêntarea dumnedeéscă, pe care o doriţĭ din totŭ sufletulŭ. Augusta adunare, prea înaltele vóstre rude, fericiţii voștri părinţĭ însoţescŭ sfântulŭ actŭ cu dorinţe religióse și rugăciunĭ fierbinţĭ. Ér nesfîrșitŭ de generosulŭ dăruitorŭ alŭ tuturorŭ celorŭ bune sĕ reverse din cerŭ în belșugŭ binecuvêntarea, care întăresce și împodobesce acum și pururea și în vecii vecilorŭ! Amin."

După acéstă cuvêntare, protopopulŭ și decanulŭ orașului Sigmaringen, părintele Lauchert, începù slujba sfintei cununii cu vorbele următóre:

„*Inaltă părechiă princiară,*
„*Alteţe regale!*

„Vomŭ trece acum, înaintea lui Dumnedeu și a sfintei sale biserici, la sfânta slujbă. Dumnedeu celŭ prea bunŭ sĕ întărescă și sĕ binecinteze din Tronulŭ sĕu cerescŭ ceea ce împlinimŭ acum în numele sĕu."

Apoi urmà, în mijloculŭ bubuitului de tunurĭ, slujba cununiei după ritulŭ latinŭ. Inelele de logodnă se oferiră mirilorŭ pe farfurii de aurŭ. Corulŭ bisericei însoţi slujba cu cântecŭlŭ de sĕrbătóre *Alleluia*, de Händel. După terminarea serviciului, înalţii óspeţĭ se întórseră la castelŭ, la prândulŭ de gală în sala Teraselorŭ; în decursulŭ prândului a cântatŭ musica militară dela Constanz.

La mijloculŭ mesei a luatŭ locŭ împĕratulŭ Wilhelm; în faţă părechia princiară acum căsĕtorită; la drépta împĕratului ducesa de Edinburg, regele României, ducesa de Connaught, prinţulŭ Leopoldŭ de Hohenzollern, princesa Alexandra, princesa Beatrice, prinţulŭ Albert, d-na Rolfs, prinţulŭ Carolŭ de Hohenzollern, contesa Matușca, Ex. Sa Wedel, d-ra de Werner, propresviterulŭ Placidus Wolter, generalulŭ de Lindequist; la stânga împĕratului: princesa-mamă de Hohenzollern, marele principe Alexe, princesa moștenitóre de Meiningen, prinţulŭ Alfred, princesa moștenitóre de Hohenzollern, d-lŭ Lascarŭ Catargiu, contesa Cornet, generalulŭ Ellis, d-ra de Lindheim, d. Cantacuzino, presidentulŭ Senatului românŭ, domnișóra de Rauch, amiralulŭ Schilling, d-ra Passawant, șambelanulŭ von Wedel.

La stânga mirilorŭ: princesa infantă Antonia de Hohenzollern, ducele de Connaught, princesa Victoria, sir Malet, miss Monson, prinţulŭ moștenitorŭ de Meiningen, d-na Egerton, prinţulŭ Fridericŭ, d-ra Göler, gen. Florescu, generalŭ Manu, Mrs Egerton, d. Calinderu, d. D. Sturdza. La drépta: Ducele de Edinburg, contesa de Flandra, contele Șuvaloff, princesa Fredericŭ, prinţulŭ moștenitorŭ de Hohenzollern, d-na Cantacuzino, sir Corvel, d-na Greceanu, generalŭ majorŭ V. Schrabisch, d-na de Werner, d. Al. Lahovari, d-ra de Bambach, mediculŭ generalŭ d-lŭ Leuthold, generalŭ Vlădescu.

Producţiunĭ și petrecerĭ.

In comuna *Preșmeru* de lângă Brașovŭ s'a ţinutŭ a treia-di de Crăciunŭ adunarea generală a Despărţĕmêntului I (Brașovŭ) alŭ Asociaţiunei transivane. Deși din causa timpului nefavorabilŭ se putea prevedea, că mulţĭ óspeţĭ nu se vorŭ puté presenta la acéstă adunare, bravulŭ poporŭ românŭ din Preșmerŭ împreună cu conducĕtorii sĕi îșĭ deteră silinţa de-a ne face o primire frumósă, arangiândŭ din acestŭ incidentŭ o *producţiune musicală literară* și o *esposiţiă locală de lucrărĭ femeescĭ.*.

Producţiunea a culminatŭ în predarea unui frumosŭ și interesantŭ dialogŭ între unŭ plugarŭ și unŭ măestru. Dialogulŭ fù lucratŭ anume pentru ocasiunea acésta din partea învĕţătorilorŭ noștri dela școla română din Preșmerŭ și fù bine predatŭ de tinerii *Ioanŭ Cărstea* și *Alexiu Seceleanu*, pe care poporulŭ ii ascultà cu mulţumire și plăcere.

Poesia „Ioanŭ la fteatru" de Speranţă asemenea a fostŭ bine recitată din partea tinerului *Ioanŭ Bilișca*.

S'a esecutatŭ unŭ duetŭ de d-ra *Eugenia Ludu* și d-lŭ *Stefanŭ Popoviciu*, precum și vre-o două cântărĭ, carĭ fură esecutate din partea tinerului corŭ de plugarĭ cu succesŭ mulţumitorŭ, mai alesŭ avêndu-se în vedere, că acestŭ corŭ numai cu vre-o două săptămânĭ înainte fusese improvisatŭ. Acestŭ scurtŭ intervalŭ dovedesce, că d-lui Popoviciu nu i-ar lipsi destoinicia de lipsă pentru de a forma cu timpulŭ unŭ bunŭ corŭ poporalŭ, numai décă ar stărui cu zelŭ în direcţiunea acésta.

Multă plăcere ni-a făcutŭ cu deosebire visitarea esposiţiei de lucrurĭ de mână femeescĭ, din care mai pre susŭ de orĭ ce îndoélă ne amŭ convinsŭ, că Românciле nóstre din Preșmerŭ suntŭ femei harnice. Frumósele ţesĕturĭ și cusĕturĭ de totŭ feliulŭ eșite din mânile lorŭ le servescŭ spre marea onóre. Mai multe dintre ele au și fostŭ premiate din partea Despărţĕmêntului nostru alŭ Asociaţiunei transilvane, ceea ce n'a fostŭ unŭ lucru tocmai ușorŭ, mai alesŭ findcă dintre multele și frumósele lucrărĭ nu sciai, pe carĭ sĕ le alegĭ pentru premiare.

D-nii preoţĭ și învĕţătorĭ, în frunte cu părintele Ludu, ca directorŭ școlarŭ, au făcutŭ unŭ bunŭ serviciu causei poporului nostru prin arangiarea acestei esposiţii și a producţiunei împreunate cu ea.

*

Petrecerea plugarilorŭ românĭ din Rêșnovŭ. Ni-se scrie:

Miercurĭ, în 6 Ianuarie st. v., a avutŭ locŭ în sala hotelului din Rêșnovŭ o petrecere împreunată c'o producţiune de cântărĭ. Petrecerea s'a începutŭ la 7 óre séra și a duratŭ până în dorĭ de di. Óspeţii, carĭ au ţinutŭ sĕ onoreze cu presenţa lorŭ acéstă adevĕrată românéscă petrecere, au rĕmasŭ pe deplinŭ încântaţĭ și mulţumiţĭ de modulŭ cum ţĕranulŭ românŭ scie sĕ-șĭ petrécă în cea mai bună armoniă, în ordinea cea mai esemplară și veselŭ și plinŭ de focŭ când lăutarii cântă Hora, Bréza și Brêulŭ.

In pausă corulŭ plugarilorŭ, alŭ cărui dirigentŭ este harniculŭ preotŭ localŭ *I. Hamsea*, a esecutatŭ două piese poporale. Avêndu-se în vedere, că corulŭ din Rêșnovŭ abia este la începutulŭ formaţiunei sale, putemŭ dice, că prestaţiunile lui de Mercurĭ séra, au fostŭ destulŭ de mulţumitóre. D-lŭ Hamsea merită laudă și recunoscinţă pentru ostenelele ce-șĭ dă, ca sĕ formeze unŭ corŭ mixtŭ de plugarĭ în comuna Rêșnovŭ. Multŭ efectŭ a produsŭ joculŭ naţionalŭ „Romanulŭ" esecutatŭ de 12 tinerĭ îmbrăcaţĭ în costume românescĭ, avêndŭ în fruntea lorŭ pe d-lŭ clericŭ absolutŭ și învĕţător *Teculescu*. Precisiunea esecutărei figurilorŭ, ţinuta adevĕrată românéscă, mlădierea și vivacitatea cu care a fostŭ jucatŭ „Romanulŭ", a pusŭ în uimire pe asistenţĭ. Rarŭ ni s'a datŭ ocasiune sĕ vedemŭ unŭ jocŭ naţionalŭ esecutatŭ cu mai mare succesŭ, ca „Romanulŭ" în Rêșnovŭ. D-lŭ Teculescu vătavulŭ, așa disŭ alŭ tinerilorŭ jucătorĭ, a seceratŭ aplause meritate și căldurόse felicitări.

Pausa am folosit'o pentru a petrece la o masă comună, unde se'nţelege, n'au lipsitŭ nicĭ toastele. După pausă petrecerea s'a continuatŭ până în diua albă, când ni-amŭ depărtatŭ cu toţii încântaţĭ și mulţumiţĭ. Care este succesulŭ materialŭ alŭ petrecerei nu sciu. Succesulŭ moralŭ însĕ a fostŭ peste așteptare, și asta o cetiam mai alesŭ din ochii și din faţa lui nenea *Proca*, sufletulŭ convenirii de Mercurĭ séra.

Dreptŭ încheiere nu potŭ sĕ nu amintescŭ, că în totŭ decursulŭ petrecerei s'a observatŭ o esemplară disciplină, o frumósă armoniă și o veseliă caracteristică. Disciplina și armonia suntŭ fructele binecuvêntate ale conducĕtorilorŭ românĭ din acéstă comună, sémênţa lucrării cărora, se vede că a cădutŭ pe pământŭ roditorŭ, ér veselia? — de, veselia e caracteristica Românului, când desbrăcatŭ de grijĭ și de nevoi, se pune la Hora și la horitŭ.

T.

La Aradŭ se va da unŭ balŭ românŭ, în hotelulŭ „Crucea albă", la 18 Februarie n. c. în favorulŭ școlarilorŭ românĭ lipsiţĭ de mijlóce. Președinte: Dr. St. C. Popŭ; vice-președinte Dr. George Popoviciu; secretarŭ: Liviu Tamasdanŭ; cassarŭ: Iuliu Herbay. Membrii în comitetŭ: G. Adamŭ, Fil. Anciu, Silv. Bichiceanŭ, Dr. Is. Bodea, Iul. Bodea, I. Buda, I. Cacinca, Iul. Cacinca, I. Florianŭ, L. Ghebeles, Aug. Herbay, Dr. Iul. Mera, Val. Magdu, Dr. Silv. Moldovanŭ, A. Nicóra, Rom. Nestorŭ, I. Papp, G. Popescu, T. Popescu, Em. Petrilla, En. Papiu, Dr. I. Popoviciu, G. Popoviciu, P. Rozvanŭ, Dr. S. Secula, Iancu Stefanuţŭ, Dr. Val. Telescu, Tr. Vatianŭ. Inceputulŭ la 9 óre séra. Bilete de persónă 2 fl., de familiă 5 fl., bilete de galeriă: rêndulŭ I. cu 2 fl., al II. cu 1 fl. Bilete se capĕtă pe lângă presentarea învitării, cu 2 dile înainte de balŭ la „Crucea albă", ér séra la cassă.

*

La Blașiu se va da unŭ balŭ filantropicŭ, Sâmbătă în 11 Februarie n. c. în sala Otelului „Universŭ", în folosulŭ „fondului pentru ajutorarea studenţilorŭ miserĭ în casŭ de morbŭ". Comitetulŭ arangiatorŭ: Al. Uilăcanŭ, președinte; Nic. Popescu, cassarŭ; Em. Viciu, controlorŭ. Membrii: A. Popŭ Bota, Dr. I. Nicóră, Iuliu Karsai, Gavr. Precupŭ.

Preţulŭ întrărei: de persónă 1 fl., de familiă de 3 membri 2 fl., peste trei membri 3 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Când te vĕdŭ mândruţo'n faţă
Pare-mĭ că-sŭ la ţine 'n braţe.

*

Lungu-i drumu Vinerii
Da-i mai lungŭ doru mândrii,
Drumu Vinerii se gată
Doru mândrii nicĭ-odată,
Nicĭ odată nu se gată.

*

Crișule, Crișule,
Apă limpejóră
Dela stânișóră,
Nu tu ai vĕdutŭ
Pe unde-ai trecutŭ
Unŭ voinicŭ romanŭ
De mi-lŭ chiémă Danŭ?
—„De l'oiu fi vĕdutŭ
Nu l'am cunoscutŭ!"
—Lesne de-alŭ cunósce:
Obrăjiorii lui
Brușu cașului,
Buzuţele lui
Roșu fragului,
Mustăcióra lui
Spiculŭ grâului,
Ochișorii lui
Două mure negre,
Cópte la rĕcóre
Neatinse de sóre,
Cópte la pĕmêntŭ
Neatinse de vêntŭ.
— „Décă-i faţa cum tu dicĭ,
L'am vĕdutŭ colo 'ntre Turcĭ.
Când sta Danŭ într'unŭ piciorŭ,
Turcii toţĭ cădeau ocolŭ,
Când sta Danŭ pe calŭ călare,
Turcii toţĭ cădeau culare.
Danŭ pe toţĭ i-a prăpăditŭ
Și de ei ne-a mântuitŭ."

Din jurulŭ Retezatului.

Mihailŭ T. Iubașŭ.
învĕţătorŭ.

Păscălitorulŭ.

A fostŭ odată, ce a fostŭ, că de n'ar fi, nu s'ar pomeni; a fostŭ în vremea veche, când și pisica avea streche, când măgarulŭ era servitorŭ și cuculŭ croitorŭ.

A fostŭ, precum se povestesce, unŭ omŭ de totŭ săracŭ, care nu mai scia, cum s'o cârnéscă în lumea acésta.

Vĕdêndŭ elŭ, câţĭ ómenĭ trăescŭ în lume cu minciuna, s'a apucatŭ și și a luatŭ o carte cu care a începutŭ a ghici și a păscăli la ómenĭ. Mergêndŭ elŭ multă lume împĕrăţiă, ca Dumnedeu sĕ ne ţie, a ajunsŭ la unŭ împĕratŭ, căruia tocmai 'i s'a întêmplatŭ o pagubă în casă. Audindŭ împĕratulŭ de acestŭ păscălitorŭ, l'a chiămatŭ sĕ-i ghicéscă, că cine i-a furatŭ inelulŭ lui de logodnă și alŭ împĕrătesei, pe carĭ le a preţuitŭ mai multŭ ca pe tóte comorile, ce le aveau în casa lorŭ.

Intrândŭ păscălitorulŭ la împĕratulŭ și întrebându-lŭ acesta, décă scie ghici de paguba lui, i-a rĕspunsŭ: că sĕ-i dée răgazŭ de 40 de dile și în acestŭ timpŭ elŭ 'i va spune, că cine i-a furatŭ inelulŭ. Impĕratulŭ s'a învoitŭ și i-a datŭ o casă în care ședea și-i duceau de mâncare pe rêndŭ toţĭ sfetnicii împĕratului.

In diua dintâiu, când a întratŭ celŭ dintâiu sfetnicŭ, a disŭ păscălitorulŭ: „Dómne mulţămescu-ţĭ, că mai am trei-decĭ și nouă".

In diua a doua érășĭ a disŭ de a auditu și alŭ doilea sfetnicŭ: „Dómne mulţămescu-ţĭ, că mai am trei-decĭ și optŭ".

Păscălitorulŭ, când numĕra, se gândea la dilele cele patru-decĭ, ce i-le dase împĕratulŭ, pe când sfetnicii, carĭ se sciau cu musca pe căciulă, credeau, că păscălitorulŭ pe ei 'i numĕră.

La câteva dile, unuia dintre sfetnicĭ 'i venì în minte sĕ facă pace cu păscălitorulŭ; sĕ'i dea adecă inelele lui, dér sé-lŭ róge sĕ nu-i spună împĕratului, că ei le-au furatŭ. Audindŭ acésta păscălitorulŭ, s'a bucuratŭ fórte și a disŭ, sĕ-i aducă numai lui inelele, că de spusŭ nu-i va spune împĕratului.

După ce unulŭ dintre sfetnicii împĕratului îi aduse inelele, păscălitorulŭ l'a întrebatŭ, că împĕratulŭ ce dobitóce are mai dragĭ pe lângă curtea lui? Sfetniculŭ i-a spusŭ, că împĕratului mai dragŭ îi este unŭ cocoșŭ și unŭ ţcâne de curte.

După ce păscălitorulŭ audì de asta, luá unŭ inelŭ, ilŭ învĕluì într'o bucată de pâne și lŭ dete cocoșului ca sĕ lŭ înghită. Apoi dise împĕratului: „Inălţate împĕrate! Când ai eșitŭ la preumblare,

Contribuirile se vorŭ cuita pe cale diaristică.

*

— Curatoratulŭ bisericei gr. cat. din *Abrudŭ* învită la balulŭ, ce-lŭ va arangia în favorulŭ bisericei amintite, la 21 Ianuarie n. c. în sala dela „Româncuța“.

Intrarea: de persónă 1 fl.; de familiă de 3 membri 2 fl., ér pentru ceilalțĭ membri câte 50 cr. Oferte în favorulŭ bisericei se primescŭ și se vorŭ chita în publicŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Pentru comitetŭ: Alesandru Ciura, preș.; Dr. Laurențiu Popŭ, cassarŭ.

*

Reuniunea femeilorŭ române din Abrud, Abrudsatŭ și giurŭ învită la balulŭ, ce-lŭ va arangia în favorulŭ școlei de fetițe române din Abrudŭ, la 2 Februarie n. c. în sala dela „Româncuța“.

Intrarea: de persónă 1 fl., de familiă 2 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra. Suprasolvirile se vorŭ chita în publicŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

Musa Someșană, poesii poporale române din jurulŭ Năsĕudului, adunate și arangiate de dascălulŭ *Iuliu Bugnariu*. Partea I) Balade. Proprietatea, editura și tipografia „Aurora“ A. Todoranŭ în Gherla (Szamosujvàr). Formatŭ 8⁰ de 96 pag. Prețulŭ 30 cr.

*

Cultura Hameiului de *Ioanŭ S. Ordeanu*, absolventŭ alŭ școlei de agricultură dela Ferĕstrĕu, fostŭ practicantŭ (bursierŭ) pe fermele modelŭ ale archiducelui Albrecht. Bucuresci, 1892. Tipografia Euf. N. Miulescu (Strada Câmpineanu nr. 46) Formatŭ mare 8⁰ de 19 pag. Prețulŭ 50 banĭ séu 25 cr.

EDUCAȚIUNE.

Supunerea.

Supunerea este principiulŭ orĭ cărei virtuțĭ în copii. Numaĭ acela, care scie sĕ se supună, va avé bună purtare. Fiă-care omŭ în viéța sa este datorŭ sĕ se supună, fiă părinților, fiă mai marilorŭ, fiă legilorŭ, orĭ chiar necesităților. Nimenĭ însĕ nu póte învĕța sĕ practice și sĕ iubéscă acéstă virtute, decâtŭ în tinerețe, și tocmaĭ în tinerețe are mai multă lipsă de ea.

A fi supusŭ însémnă a împlini cu acuratețĕ aceea ce ni-se poruncesce, chiar décă împlinirea poruncei ni-ar veni cu greu. Décă părinții nu se vorŭ sili a deda pe copii de micĭ la împlinirea poruncilorŭ lorŭ, atuncĭ copiiĭ se vorŭ face neascultătorĭ și la urmă le vorŭ pricinui multă durere și dile amare. Invĕțătorulŭ, care nu scie sĕ dedea pe scolarĭ la supunere, de asemenea nu va puté face nicĭ-odată din elevii sĕi cetățenĭ bunĭ și bărbațĭ folositorĭ națiunei, bisericei și societății, ci truda lui se va perde în zadarŭ, va îndemna și va pedepsi fără nicĭ un folosŭ, copiiĭ nu vorŭ cerceta scóla regulatŭ; în fine ei nu vorŭ fi nicĭ liniștițĭ, nicĭ fericițĭ; învĕțătorulŭ îșĭ va urî meseria, ér copiiĭ școla.

Vedemŭ așa-déră, că supunerea este o virtute, care forméză temeliile vieții și fericirii unui omŭ. De aceea credemŭ a face unŭ bunŭ serviciu părinților și cu deosebire învĕțătorilorŭ noștri, reproducêndŭ aci câteva povețe de mare folosŭ, ce le dă în privința acésta d-lŭ *I. I. Gabrielescu* din Craiova în cărticica: „Sfaturĭ cum sĕ se conducă o scólă din punctulŭ de vedere alŭ educațiunei.“

Spre a deda pe copii sĕ fiă supușĭ și ascultătorĭ, suntemŭ datorĭ mai întâiu de tóte *a nu cere dela ei nimicŭ, ce sĕ nu fiă folositorŭ și cu socotélă.* Prin urmare nu trebue sĕ-i îngrămădimŭ pe copii cu totŭ felulŭ de poruncĭ, cu cale și fără cale, căcĭ mulțimea poruncilorŭ încurcă pe copii; una-i face sĕ uite pe cealaltă. Prin urmare întotdéuna trebue sĕ ne întrebămŭ mai întâiu: „Ore ceea ce voimŭ sĕ ceremŭ copiilorŭ este folositorŭ, este la timpŭ? Și óre suntŭ ei în stare sĕ împlinéscă ceea ce ceremŭ dela ei?“ Numai după ce ne-amŭ cugetatŭ bine asupra acestorŭ întrebărĭ, putemŭ sĕ ne hotărîmŭ de-a da poruncĭ copiilorŭ.

Când o poruncă ne pare folositóre, binevenită și care se póte bine împlini, sĕ ne arătămŭ copiilorŭ voința nóstră în modŭ curatŭ și limpede, cu gravitate și cu tonŭ liniștitŭ, dér hotărîtŭ. Spre esemplu le dicemŭ: „Facețĭ acésta; sĕ lăsațĭ ceea“ etc.

Poruncile nicĭ-odată sĕ nu se dea cu unŭ aerŭ mărețŭ, séu cu unŭ tonŭ aspru. Polițeța cere a nu întrebuința nicĭ-odată vorbe, ca acestea: „vĕ ordonŭ“, „vĕ poruncescŭ“, ci „vĕ dicŭ“, „vĕ sfătuescŭ“, ba chiar și „vĕ rogŭ“.

Câte-odată e bine sĕ li-se arete, mai alesŭ copiilorŭ mai marĭ, și causele pentru carĭ amŭ datŭ porunca anumită. Cu câtŭ copiiĭ suntŭ mai micĭ, cu atâtŭ ei potŭ și trebuescŭ încâtva sĕ fiă conduşĭ printr'o supunere absolută; cu câtŭ însĕ ei crescŭ mai marĭ, cu atâtŭ este mai greu și mai nedreptŭ de a pretinde dela ei o supunere, ale căreia cause ei nu o înțelegŭ. De aceea dicemŭ, că copiilorŭ mai marĭ, când li-se dau poruncile, e bine sĕ li-se arate și causele, pentru carĭ le dămŭ acele poruncĭ.

După ce odată amŭ datŭ copilului porunca, trebue sĕ rĕmânemŭ statornicĭ pe lângă acésta și sĕ îngrijimŭ, ca copilulŭ s'o împlinéscă cu tótă acuratețа. Décă ne schimbămŭ lesne voința și fără nicĭ unŭ motivŭ, atuncĭ cum voimŭ ca copii sĕ ni-se supună cu încredere? De altă parte cugetulŭ, că „părintele, orĭ dascălulŭ meu nicĭ că se uită, décă facŭ orĭ nu ceea ce mĭ-a poruncitŭ“, îndémnă pe copilŭ la nesupunere și-lŭ face nepăsătorŭ față de poruncile date lui. De aceea repetămŭ: trebue sĕ fimŭ statornicĭ pe lângă porunca dată și sĕ îngrijimŭ de împlinirea ei.

Nu este rĕu, de-a mai aduce din când în când aminte copilului porunca, ce i-s'a datŭ, căcĭ altfeliu se póte întêmpla, ca sĕ-șĭ uite de ea, orĭ chiar de nu-șĭ uită, elŭ găsesce unŭ pretextŭ de-a nu se supune, scusându-se cu aceea, că șĭ a uitatŭ.

Unii învĕțătorĭ au obiceiulŭ, că pe copiiĭ, ce vinŭ pentru prima óră la scólă, în dilele dintêiu îi lasă să umble cu totulŭ liberĭ și după capulŭ lorŭ, credêndŭ, că e bine a se face acésta pentru a le cunósce obiceiulŭ, pentru a le face plăcută venirea la scólă și altele. Acésta însĕ este o mare greșélă. Copiiĭ trebue îndată dela începutŭ dedațĭ a se ține de regulele statorite. Acésta o pretinde și buna ordine a scólei. Totŭ ce odată este regulă, trebue sĕ se țină, din partea fiă-căruia. In casulŭ contrarŭ, copiiĭ îșĭ perdŭ stima față de regulă și se predispunŭ la nesupunere față cu ea.

Sentințe și învĕțăturĭ.

Din carnetulŭ meu, de Moșulŭ.

Cu Dumnedeu celŭ prea mare. Incepe și sfêrșesce orĭ-ce lucrare.

*

Gândesce-te și muncesce.

*

Cinstesce pomulŭ, care îțĭ dă umbră.

*

Nu spune totdéuna ceea ce sci, sĕ scii însĕ totdéuna ceea ce vorbescĭ.

*

Mătură mai ântâiu la ușa ta, și numai după aceea judecă pe alții.

*

Tovărășia nutresce, neînțelegerea risipesce.

*

Ție nu-țĭ ierta nimicŭ, altora multŭ.

*

Meritele vechĭ, îmbĕtrânescŭ iute.

*

Ingâmfarea nu folosesce nicĭ-odată.

*

Decâtŭ în gârlă unŭ mare pesce,
Unulŭ micŭ pe masă mai multŭ prețuesce.

*

Cei bunĭ numai bine pot face.

*

Cine cade în nenorocire, ușorŭ se pierde din amintirea ómenilorŭ.

*

Deprinde-te a suferi, fără sĕ te plângĭ cuiva.

*

Timpulŭ nu stă locului, clipita dispare, și pe ceea ce n'ai folosit'o, în aceea nicĭ n'ai trăitŭ.

*

Trăesce în fiăcare di, ca și când aceea ar fi cea din urmă din viéța ta.

*

Cu câtŭ lupta este mai înverșunată, cu atâta învingerea este mai mare.

*

Omulŭ nu este, decâtŭ ceea ce póte dovedi prin fapte.

*

Norocululŭ nicĭ-odată sĕ nu-țĭ fiă stăpânŭ, nicĭ nenorocirea servitóre.

*

Omulŭ este creatŭ liberŭ, este liberŭ, chiar în lanțurĭ de s'ar nasce.

ECONOMIA.

Pomăritulŭ.

II.

Grădina fiindŭ în nemijlocită apropiare a casei, o putemŭ și cultiva mai bine și și pădi mai bine de ómenĭ rĕi, de carĭ adĭ e plină lumea. In ea se și cultivă plantele cele mai delicate și mai lăcomóse, precum și cele de carĭ avemŭ dilnicŭ trebuință: legumĭ și póme.

Dér sĕ stămŭ strîmbŭ și sĕ vorbimŭ dreptŭ; chiar grădina este loculŭ, pe care poporulŭ nostru pune prețulŭ celŭ mai micŭ; chiar grădina este loculŭ celŭ mai rĕu cultivatŭ. Acésta în cele mai multe locurĭ, că escepțiunĭ suntŭ, mulțămită Ceriului. Și apoi chiar grădina, fiindu-ne atâtŭ de îndemână, ar trebuì sĕ fiă — precum amŭ mai disŭ — loculŭ celŭ mai bine cultivatŭ, celŭ mai frumosŭ, celŭ mai bine grijitŭ, măcarŭ așa după cum suntŭ grădinile altorŭ neamurĭ, d. e. ale Sașilorŭ ardelenĭ. Dér nu! Chiar fiindŭ grădinile dinaintea nasului pururea, ele suntŭ lăsate în scirea Domnului. Apoi ne este nĕcasŭ, ne supĕrămŭ, că ne cerŭ dărĭ multe și marĭ și noi nu avemŭ din ele nicĭ măcarŭ atâta câștigŭ, ca sĕ le putemŭ plăti regulatŭ, așa că e silitŭ sĕ vină judele cu carulŭ, care ia totŭ și ne lasă amarulŭ.

Dér rogu-vĕ, sĕ nu ne supĕrămŭ de feliulŭ feliului; sĕ silimŭ moșia, ce o avemŭ, sĕ producă atâta, câtŭ sĕ ne îndestuléscă tóte trebuințele; acésta o putemŭ face numai cultivându-o bine. In darŭ vomŭ bate cu piciorulŭ în pămêntŭ și vomŭ porunci, că ea nu ne va asculta, numai décă vomŭ

ți-a cădutŭ inelulŭ din degetŭ și cocoșulŭ, vĕdêndu-lŭ sclipindŭ, l'a înghițitŭ. Decĭ sĕ tai cocoșulŭ și vei afla inelulŭ“.

Impĕratulŭ a poruncitŭ sĕ taie cocoșulŭ și au aflatŭ inelulŭ într'însulŭ.

Acum unŭ inelŭ era aflatŭ; mai trebuia alŭ doilea. După câte-va dile păscălitorulŭ și pe acesta l'a învĕluitŭ într'o bucată de pâne și l'a datŭ cânelui, care l'a înghițitŭ. Păscălitorulŭ prorocì apoi împĕratului, sĕ omóre cânele și va afla inelulŭ. Așa au și făcutŭ și au aflatŭ și inelulŭ împĕrătesei.

După-ce s'au aflatŭ inelele, mare bucuriă a fostŭ la curtea împĕrătéscă, dragii mei! S'au tăiatŭ mai mulțĭ boi și multe buțĭ de vinŭ s'au beutŭ; eu încă eramŭ acolo și m'am suitŭ pe unŭ scaunŭ de mĕ uitamŭ cum îșĭ petreceau cu toții.

Aflarea inelelorŭ a fostŭ de mare isbândă pentru păscălitorŭ; elŭ a fostŭ de aci încolo în mare cinste la curtea împĕrătéscă, din care pricină ilŭ și pismuiau mulțĭ dintre sfetnicii împĕratului și'șĭ băteau jocŭ de păscăliturile lui.

Atâta au mai stăruitŭ sfetnicii, până ce împĕratulŭ se hotărî sĕ pună încă odată la probă pe păscălitorŭ. Au prinsŭ o vulpe și băgându-o într'unŭ sacŭ, au chiămatŭ pe păscălitorŭ sĕ le ghicéscă, că ce e în sacŭ?

Când păscălitorulŭ întrà în casă și vĕdu cursa, ce 'i s'a pusŭ, ilŭ cuprinseră grijile, căcĭ d'acum vedea și elŭ, că n'o s'o mai pótă duce cu minciuna. „Ai intratŭ vulpe în sacŭ“, — îșĭ dise elŭ supĕratŭ și dândŭ din capŭ, — „dér nu sciu dĕu cum vei mai eși!“

Abia scăpà din gură aceste vorbe și toțĭ cei de față începură a bate în palmĭ și a se mira de păscăliile lui. Nicĭ împĕratulŭ nu se mai îndoia acum de locŭ în puterea lui de năsdrăvanŭ și în urma acestorŭ două isbândĭ, porunci sĕ'i facă păscălitorului o casa frumósă, în care acesta trăia ca unŭ boierașŭ. Nicĭ elŭ însu-șĭ nu visase odată, că va puté-o duce cu minciună până la atâta, dér ce sĕ-i facĭ, décă de omŭ se legase atâta norocŭ prostŭ!

Destulŭ, că dela o vreme, érășĭ ilŭ cuprinseră grijile pe păscălitorŭ, căcĭ tare se temea, nu cumva sfetnicii sĕ stărue pe lângă împĕratulŭ, ca sĕ'lŭ pună la o nouă probă, căcĭ atuncĭ nu sciu dĕu, ce s'ar fi alesŭ cu boeria lui. Ce i vine lui în minte? Se apucă și dă focŭ la casă. Toțĭ ómenii dela curtea împĕrătéscă alergară sĕ stângă casa păscălitorului, dér acesta se văeta în gura mare, că lui nu-i este atâta de casă, câtŭ de cartea lui cea scumpă de păscăliă care a arsŭ în focŭ.

Sfetnicii numai decâtŭ au și spusŭ împĕratului despre supĕrarea păscălitorului, dér împĕratulŭ măcarcă scia, că i-a arsŭ păscălia, pentru aceea totușĭ l'a ținutŭ ca și până atuncĭ, în mare cinste pe păscălitorŭ.

Și așa a ajunsŭ păscălitorulŭ, dragii mei, că cu minciuna sĕ trăéscă lume albă și sĕ scape de tóte cursele și ispitele vrăjmașilorŭ sĕi.

Și de nu va fi muritŭ și astădĭ mai trăesce, éră eu mĕ suii pe unŭ cuiu, că n'am ce sĕ mai spuiu.

I. G.

munci multŭ şi bine! Dă din mânĭ, Petre, ca sĕ nu te îneci! — a ḑisŭ Mântuitorulŭ lumei cătră uceniculŭ sĕu. Dă din mânĭ, omule, ḑice şi cătră noi Mântuitorulŭ nostru; rógă-te lui Dumneḑeu, déră lucră totŭ mereu, apoi cruţă fĕtulŭ meu!

Grădinile déră din capulŭ locului trebue sĕ le umplemŭ cu pomĭ bunĭ şi nobilĭ, carĭ ni-orŭ face bucuriă şi plăcere, ni-or umplé punga de banĭ sĕ putemŭ plăti dările şi vomŭ avé cu ce posti, ér copiiĭ noştri n'orŭ fi siliţĭ a trece gardurile prin vecinĭ, de dorulŭ pómelor, nicĭ a fi sburătoriţĭ cu lemne şi petri de aceia, cu atâtŭ mai puţinŭ vorŭ cădé în ispita de a fura din casă bucate orĭ banĭ şi a-şĭ cumpĕra dela precupeţe póme pădureţe. Că ce vréţĭ? Suntemŭ ómenĭ marĭ, şi încă ne placŭ pómele, dér apoi nisce copii nepricepuţĭ sĕ nu umble în ruptu capului după ele? Aduceţi-vĕ aminte, rogu-vĕ, că toţĭ aţĭ fostŭ copii. Chiar şi numai de dragulŭ copiilorŭ noştri, ca sĕ nu ducă dorulŭ pómelorŭ şi sĕ le dămŭ esemplu de hărniciă şi bunŭ rĕndŭ, ar trebui sĕ facemŭ din grădinile nóstre, cum mai ḑiseiu, totŭ atâtea raiurĭ pământescĭ, unde sĕ fiă totŭ feliulŭ de pomĭ roditorĭ.

Apoi rîpele cele multe, aşa numite sterpe, de ce le plătimŭ de dare? Ca sĕ rĕmână góle şi sĕ producă numai macrişŭ iepurescŭ? Décă nu produce bucate, nicĭ iérbă, atuncĭ de ce sĕ nu cercămŭ a le sili sĕ producă banĭ, — dér banĭ bunĭ, nu minciunĭ? Orĭ ce potecă de pămêntŭ, mare séu mică, bunŭ séu rĕu, omulŭ prin muncă şi silinţă — împreunată cu voinţă, care este darulŭ lui Dumneḑeu — îlŭ póte face sĕ producă ceva. Ba de multe-orĭ, unŭ locŭ ce-lŭ ţinemŭ de rĕu, căcĭ bucate orĭ iérbă nu produce, cultivatŭ fiindŭ cu pomĭ, ne aduce mai mare folosŭ, decâtŭ locurile cele bune.

Sĕ luămŭ unŭ esemplu:

Avemŭ grădină de $\frac{1}{2}$ jugărŭ, adecă de două carĕ de fĕnŭ şi unulŭ de otavă, care preţuesce la anŭ 30 fl. v. a. De amŭ pune în ea numai 2 perĭ, 4 merĭ, 8 prunĭ, unŭ cireşŭ şi unŭ vişinŭ, ce amŭ dobêndi? — Uitaţi-vĕ ce:

1.) Fênulŭ şi otava s'arŭ face totŭ cam atâta de multă, ba în timpŭ secetosŭ chiar mai multă, apoi cu multŭ mai bună, mai dulce.

2.) Pe lângă fênŭ şi otavă, — cu timpulŭ — amŭ puté avé de pe 2 perĭ, sĕ ḑicemŭ numai câte 5 mierţe de pere cu 1 fl, suntŭ =10 fl; de pe 4 merĭ, numai câte 5 mierţe à 1 fl.=8 fl; de pe 8 prunĭ, numai câte 2 mierţe à $\frac{1}{2}$ fl.=8 fl.; de pe unŭ cireşŭ numai 3 mierţe à 1 fl.=3 fl.; de pe unŭ vişinŭ numai 3 mierţe à 1 fl.=3 fl.; şi decĭ ajungemŭ la resultatulŭ, că *pe lângă fênŭ şi otavă, ne mai dă póme în preţŭ de 44 fl.* Dér scimŭ, că pomii din anŭ în anŭ suntŭ totŭ mai marĭ şi decĭ în anĭ bunĭ, cu câtŭ suntŭ mai marĭ, cu atâta producŭ mai multe póme, decĭ cu atâta ne aducŭ mai mare câştigŭ.

Din aceste consideraţiunĭ, n'am încetatŭ de când sunt şi nu voiu înceta în viéţa mea a recomanda cultivarea pomilorŭ, căcĭ — după cum recunoscutŭ este, — ei facŭ ţinuturile mai frumóse, influinţéză asupra desvoltărei fisice şi morale a omului, rĕcorescŭ aerulŭ, rĕspândescŭ umbră şi mirosŭ, deşteptă în tinerime gustulŭ frumosului şi viulŭ interesŭ pentru farmecile şi legile minunate ale naturei, prin urmare pentru totŭ ce este adevĕratŭ, nobilŭ şi frumosŭ (veḑĭ Prefaţa Pomăritului de D. Comşa.)

Pomii frângŭ forţa vênturilorŭ şi conservă timpŭ îndelungatŭ umeḑéla, care contribue la formarea norilorŭ. De aci se esplică, că pe când ţerile şi ţinuturile pleşuge de pomĭ şi pădurĭ, adesea suntŭ bântuite de secete îndelungate şi de vijelii, pe atuncĭ ţerile încărcate de pomĭ arare-orĭ ducŭ lipsă de umeḑélă, care-i atâtŭ de priinciósă, ba absolutŭ necesară plantelorŭ.

Décă amŭ esamina unulŭ câte unulŭ folósele materiale, ce ni-le dau pomii, décă amŭ urmări apoi şi influinţele celea mai îndepărtate, ce pomii au avutŭ şi au asupra culturei minţii şi a inimei, ne-amŭ convinge de bună sémă, că pomăritulŭ alcătuesce o verigă fórte puternică în lanţulŭ progresului economicŭ, intelectualŭ şi moralŭ alŭ omului.

Vĕḑêndŭ apoi, câtŭ de puţinŭ este preţuitŭ acestŭ romŭ de cultură la poporulŭ nostru în genere, până chiar şi la clasele nóstre mai culte; vĕḑêndŭ, că nicĭ chiar şcólele nóstre, carĭ au în programŭ, — pe hârtiă — pusŭ ca studiu obligatŭ pomăritulŭ, încă se interesézâ aşa de puţinŭ de elŭ, încâtŭ numai icĭ colea veḑĭ pe lângă şcólele nóstre câte o frumósă pomăriă, am creḑutŭ, că causa nu este atâtŭ nevrerea, câtŭ mai mult nesciinţa, de unde apoi provine frica de a se apuca de acestŭ ramŭ de cultură.

Decĭ ca unulŭ, care am cultivatŭ pomăritulŭ practicŭ în decursŭ de 20 de anĭ, ca învĕţătorŭ la mai multe şcóle poporale, unde funcţionaiu, şi ca atare a trebuitŭ sĕ consultezŭ deosebiţĭ autorĭ de pomăritŭ; ca unulŭ, care am datŭ dovedĭ cu graiulŭ viu, în scrisŭ şi în faptă, că sciu cultiva pomĭ practice şi în modŭ raţionalŭ: acum prindŭ — cu permisiunea On. Redacţiunĭ a „Gazetei Transilvaniei“, — a scrie unŭ numĕrŭ de epistole, care vorŭ conţiné numai afacerĭ de ale pomăritului practicŭ şi raţionalŭ, afacerĭ scóse din îndelungată praxă a mea şi a altora, carĭ până a ajunge la adevĕrŭ, de multe-orĭ a trebuitŭ sĕ lucrămŭ cu mai puţinŭ sporŭ, decâtŭ aceia, carĭ din capulŭ locului sciură de unde şi cum sĕ încépă lucrulŭ.

Fiă, ca aceste epistole ale mele sĕ aducă folosulŭ doritŭ de mine, adecă de a îndemna pe toţĭ cetitorii la cultivarea pomilorŭ!

I. P. Reteganulŭ.

Credinţe deşerte la ţĕranii ruşĭ.

II.

Unŭ rolŭ însemnatŭ are în superstiţia poporului rusescŭ aşa numitulŭ „*moşulŭ casei*“, cu care ómenii cautâ a se avé bine. „Moşulŭ“ este o fiinţă nevĕḑută şi plină de bunĕtate. Décă ţine cu casa în care se află, atuncĭ acolo mergŭ bine tóte lucrurile. Moşulŭ e făcutŭ din lemnŭ şi aşeḑatŭ în colţulŭ camerei, elŭ e unŭ moşnegŭ cu barbă. Când ţĕranii îşĭ schimbă locuinţa, atuncĭ îlŭ ducŭ şi pe elŭ. Elŭ e stăpânulŭ casei.

Décă locuescŭ două familii la unŭ locŭ, se póte auḑi în acea curte unŭ sgomotŭ ciudatŭ: e o luptă pentru stăpânire între cei doi „moşĭ“, care adese-orĭ duce la céртă între cele două familii.

Afară de duhulŭ acesta curatŭ, mai suntŭ şi duhurĭ necurate. Căpetenia lorŭ e Satana, care şede în iadŭ, de unde dă poruncĭ dracilorŭ. Intre aceştia suntŭ doi fruntaşĭ, Liubostaj şi Farmazon. Când o femeiă se topesce de dorulŭ rĕposatului ei bărbatŭ, atuncĭ vine Liubostaj în chipulŭ unui bălaurŭ de focŭ, se preface în schîntei şi ia chipulŭ bărbatului ei şi o mângăie. După cincĭ séu şése lunĭ, femeia se îmbolnăvesce şi móre.

Farmazon totdéuna e gata sĕ ajute pe ómenĭ întru ajungerea dorinţelorŭ lorŭ. Décă vre-unŭ muritorŭ doresce avere, frumseţe, iubire cătră o fată frumósă ş. a., atuncĭ n'are decâtŭ sĕ mérgă la câmpŭ şi sĕ chieme în ajutorŭ pe Farmazon. Apoi trebue sĕ-şĭ taie degetulŭ din mijlocŭ dela mâna dréptă şi cu sângele rauei sĕ şĭ dea sufletulŭ diavolului. Décă diavolulŭ nu se ţine de cuvêntŭ, atuncĭ omulŭ se duce érăşĭ în câmpŭ şi cere ca sĕ rupă tocméla cu diavolulŭ, care găuresce chipulŭ omului, ce s'a făcutŭ când s'a încheiatŭ tocméla. Prin acésta apoi duhulŭ rĕu nu mai are putere asupra omului.

In satulŭ Rudovka din Rusia, de unde suntŭ culese aceste credinţe deşerte, puţinĭ se temŭ de nălucĭ, căcĭ ómenii de acolo au unŭ mijlocŭ ca sĕ se ferescă de ele. Acestŭ mijlocŭ este unŭ acŭ, pe care totdéuna îlŭ pórtă cu ei.

Ei găurescŭ cu aculŭ haina nălucei şi puterea acesteia s'a frântŭ. Ba facŭ chiar glume cu ele. După ce unŭ feciorŭ a găuritŭ cu aculŭ haina nălucei, înţepenesce aculŭ în uşa casei, în care a întratŭ näluca. Până când aculŭ se află în uşă, năluca e prinsă.

Ţĕranii din numitulŭ satŭ consideră multe animale ca aducĕtóre de norocŭ. Aşa ei prindŭ numai pescĭ de aceia, carĭ înótă în josulŭ rîului; pe cei ce înótă pe rîu în susŭ îi ţinŭ de necuraţĭ şi ḑicŭ, că e pĕcatŭ sĕ-i pescuescĭ. Urletulŭ cânilorŭ în apropierea caselorŭ îlŭ ţinŭ, că aduce nenorocire, căcĭ prevestesce isbucnirea vre-unui focŭ.

Ţĕranii, când vréu sĕ scie, cum se vorŭ face bucatele în cutare anŭ, facŭ următórele: Unŭ membru mai bĕtrânŭ alŭ familiei se duce în nóptea de anulŭ nou în dosulŭ casei şi implântă câteva fire de paie în zăpadă. Décă diminéţa se vede brumă pe fire, atuncĭ va fi an mănos. In casă masa se acopere cu o pânzătură albă şi curată, décă se găsesce diminéţa pe acésta unŭ grăunte, atuncĭ va fi anŭ mănosŭ.

Mai suntŭ apoi şi alte credinţe. In nóptea de anulŭ nou după cină se punŭ pe ferêstră bucăţĭ de pâne; cine nu-şĭ găsesce diminéţa bucata sa de pâne, va muri în decursulŭ anului. Fetele pentru ca sĕ afle, că se mărită după unŭ feciorŭ bogatŭ orĭ sĕracŭ, se ducŭ în ḑiua de anulŭ nou lângă gardŭ, unde numĕră parii, ḑicêndŭ unulŭ după altulŭ: „Cămară de bucate, pungă“; décă la parulŭ din urmă s'a numĕratŭ: „cămară de bucate“, însémnă, că fata va întra într'o casă bogată, décă nu, va întra într'una sĕracă.

Smântâna popii.

Cum făcuse Ţiganulŭ, cum deresese, ajunsese dascălŭ*) la biserica din satŭ. Avea, ce e dreptŭ, glasŭ bunŭ, striga de par'că sĕ spargă bolta bisericei; până şi potropopulŭ îi lăudase darulŭ. Dér încolo Ţiganulŭ totŭ Ţiganŭ, cu tóte cusururile lui şi mai pe susŭ hoţŭ de fura oulŭ de sub cloşcă, fără sĕ ḑică cloşca nicĭ pis!

Popa avea o vacă; din laptele ăstei vacĭ şi din alŭ ce i-lŭ aduceau ţĕranii ploconŭ când şi când pe la ḑile marĭ, făcea smântână şi smântâna unde s'o ţiă elŭ ca sĕ fiă mai la rĕcóre?... hai s'o ţiă în altarŭ.

Intr'o ḑi nefiindŭ popa acolea, nu sciu ce căută Ţiganulŭ şi ĕcă dĕdu de ólele cu smântâna ascunse într'unŭ colţŭ.

Cum dĕdu cu ochii de ele, cum îşĭ vîrî şi degetulŭ în smântână sĕ o guste. Gustândŭ îi plăcu; plăcêndu-i mai vîrî degetulŭ odată şi încă-odată până scăḑu óla ca la vr'unŭ sfertŭ aşa. Er de aicĭ înainte de câte-orĭ îi venea Ţiganului gustŭ de smântână, căuta câte unŭ prilejŭ orĭ că sĕ măture prin biserică, orĭ că sĕ frece cu cenuşe sfeşniculŭ celŭ mare, de se mira şi popa de atâta hărniciă.

Fură Ţiganulŭ aḑĭ, fură mâne... Intr'o ḑi cercetândŭ popa ólele, băgă de sémă, că scăḑuse smântâna din ele.

Bre, că ce sĕ fiă? Nu-i trecu prin gândŭ sĕ bănuiéscă pe dascălŭ; ba avêndŭ încredere mare în elŭ, că fiindŭ Ţiganulŭ dibaciu tare, îlŭ îmbroboḑise cum era mai rĕu, îi spuse pricina şi-lŭ întrebă, elŭ ce bănuiesce?

— De, sfinţia ta, rĕspunse Ţiganulŭ, în altarŭ cin' sĕ între?... Orĭ că e vre'unŭ hoţŭ mare, şi de-o fi aşa, apoi se 'ntinde şi la sfintele odóre.

— Aşa ḑĕu, dascăle... Dómne feresce!

Şi-şĭ făcu popa cruce.

— Eu ḑicŭ, urmă ţiganulŭ, sĕ mĕ pui sĕ pândescŭ la nópte, sĕ vedemŭ n'oiu pune mâna pe elŭ cine-a fi.

— Că bine ḑicĭ; aşa sĕ facĭ. Pândindŭ două trei nopţĭ póte-lŭ prindemŭ.

Când se înoptă îi dĕdu Ţiganului popa cheile bisericei şi se duse sĕ se culce; ér Ţiganulŭ luă unŭ codru de pâne şi până sĕ puie mâna pe hoţŭ, începu sĕ intingă în smântâna popii. După ce se sătură bine, luă o ólă, se duse la icónele Maicei Domnului şi a sfântului Nicolae, de mai alăturĭ, şi-i unse cu smântână la gură pe amêndoi; ér după acea lăsă óla josŭ lângă icóne şi eşi din biserică încuindŭ uşa.

Când se lumină de ḑiuă bine, de se deosebeau tóte în biserică, se duse la popa făcêndŭ de a fi datŭ fuga şi-lŭ deşteptă din somnŭ:

— Ai, pĕrinte, că i-am prinsŭ!

— Ce ai prinsŭ dascăle, întrebă popa cu ochii jumĕtate închişĭ.

— Hoţii de furau smântâna.

— Aşa, cine suntŭ.

— Vino de-i veḑĭ şi sfinţia ta, sĕ te cruceştĭ.

Puse popa repede o scurteică pe elŭ, potcapiulŭ pe capŭ, papucii în picióre şi eşi cu dascălulŭ după dênsulŭ.

Intrândŭ în biserică, o luă Ţiganulŭ înainte şi ducêndu-lŭ la icónele Maicii Domnului şi a sfântului Nicolae ḑise:

— Ia te uită, Sfinţia ta, sfântulŭ Nicolae e hoţulŭ. S'a datŭ josŭ de unde e, şi s'a dusŭ d'a luatŭ o oală din altarŭ şi a adus'o Maicii Domnului şi s'au pusŭ amêndoi pe mâncare.

Eu, vĕḑêndŭ aşa odată, am eşitŭ de unde eram ascunsŭ, ér sfântulŭ a lăsatŭ oala josŭ, şi a datŭ fuga la loculŭ lui, dér aşa au încremenitŭ amândoi când m'au vĕḑutŭ, că... ia te uită, a uitatŭ şi la gură sĕ se ştérgă.

Atuncĭ popa dĕdu din capŭ şi amărîtŭ până în fundulŭ sufletului ḑise sfântului Nicolae:

— Bine, Maica Domnului ca Maica Domnului, minte de femeiă, dér tu omŭ bĕtrânŭ cu barba pân' la brâu, sĕ furĭ smântâna din óle... mai mare ocara ḑĕu!

Dumitru Stăncescu.

*) In România la diacŭ orĭ cantorŭ se ḑice „dascălŭ“.

MULTE ŞI DE TOATE.

Diare în versurĭ.

Până acum esistă două ḑiare, carĭ aparŭ în versurĭ. Unulŭ, care e fórte popularŭ iese în Atena (Grecia) sub editura lui George Souris. Elŭ e scrisŭ în versurĭ, chiar şi anunţurile, şi se ḑice, că versurile suntŭ minunate. Celalaltŭ ḑiarŭ apare în Cansas sub numele „Willison Journal“ şi este edatŭ de Miss Elisabeta Wilson, şi care scrie în versurĭ toţi articolii ei. In acestŭ ḑiarŭ suntŭ şi multe prostii „în versurĭ“.

*

54 de ani în puşcăriă.

Acum 55 de ani unŭ negru, în vêrstă de 16 ani cu numele Viliam Walker din Michigam (America) încercase sĕ omóre cu o lovitură de cuţitŭ pe unŭ vagabondŭ, care dormea lângă unŭ gardŭ. Miculŭ

negru credea, că vagabundul va avé vre-o câțî-va gologanî. Elŭ i a și datŭ o lovitură în peptŭ. Lovitura a fostŭ ușóră. Victima s'a sculatŭ imediatŭ, a pusŭ mâna pe asasinŭ și l'a dusŭ la poliție. Tribunalulŭ, din cine știe ce considerărî, a achitatŭ pe Viliam. Nu trece unŭ anŭ însĕ și negrulŭ omóră cu unŭ pumnalŭ pe doi camaradî, mai micî ca elŭ.

Din causa acésta, a fostŭ condamnatŭ la închisóre pe viéță. Băiatulŭ a statŭ în pușcărie 54 de ani, în care timpŭ n'a avutŭ nicî unŭ momentŭ măcarŭ li bertate. In pușcărie a copilăritŭ, s'a făcutŭ bărbatŭ și a îmbĕtrânitŭ. Acum e în vêrstă de 70 de anî. Inchisórea n'a avutŭ nicî o influență vătămătóre asupra organismului sĕu. Villiam e sănătosŭ și robustŭ. Guvernatorulŭ din Michigam l'a grațiatŭ ḑilele acestea. Bĕtrânulŭ s'a băgatŭ servitorŭ la proprietarulŭ Robertŭ Potter, băiatulŭ stăpânului sĕu de odinióră.

*

Bogățiile engleze și americane, Familia și holteii.

Depositele actuale încredințate băncilorŭ engleze, represintă 25 de miliarde.

In 1883 depositele nu erau de câtŭ de 760 de milióne. Prin urmare într'unŭ periodŭ de nouĕ anî depositele s'au augmentatŭ cu 300%.

In statele-Unite averile depuse pe lângă cei 3 759 de bancherî naționalî se ridicau în 1892 la 4 miliarde și 300 milióne de dolarî, pe când în 1882 nu erau de câtŭ de 2 miliarde și jĕumtate. Așa dér și în Statele-Unite averea a crescutŭ cu 8% de dolarî.

Dér pe lângă orî ce bunŭ există și unŭ rĕu. Pe când dincolo de oceanulŭ Atlanticŭ individulŭ prosperă, familia se stinge.

Suntŭ în momentulŭ de față în Statele-Unite 3 milióne de holtei de la 29 la 30 de anî.

La o miie de ómenî, carî au atinsŭ vêrsta de 30 de anî, 600 rĕmânŭ neînsurațî.

Și cu tóte astea Statele Unite posedă actualmente două milióne de domnișóre avocate, doctorese și funcționarese înalte, carî nicî nu voescŭ sĕ audă de măritișŭ.

*

De ce pânea se rupe și nu se taie?

In timpurile antice esista la mai multe popóre și mai cu sémă la Evrei o fórte veche superstiție, care nu admitea ferulŭ în o mulțime de circumstanțe.

Ferulŭ trecea atuncî ca consacratŭ relelorŭ principii. Sĕ dă fierului în Egiptŭ numele de osŭ ae thiphon, ceea ce însemnéză osŭ de dracŭ, — din causa, că acestŭ metalŭ servește spre a tăia și distruge.

Preoții egiptenî se pădeau fórte mult de a întrebuința vre-unŭ cuțitŭ spre a tăia azyma și chiar pânea ordinară; căcî atuncî ei se considerau, că au făcutŭ unŭ păcatŭ.

Poporulŭ în Egiptŭ avea și elŭ ca obiceiŭ în tóte circumstanțele de a rupe pânea.

Evreii, la carî se găsescŭ mai multe instituțiunî împrumutate de la Egiptenî, se conformă acestui obiceiŭ când celebréză Paștile.

La începutulŭ mesei la acéstă serbare, șefulŭ casei ia o pâne, o binecuvêntéză, o rupe și o distribuie la toțî óspeții.

Imediatŭ ce se sfîrșește acestŭ ospĕțŭ, se strângŭ tóte cuțitele, căcî masa este considerată ca unŭ altarŭ de care ferulŭ nu trebue sĕ se apropie.

La Arabî la masă, nu trebue în nicî unŭ chipŭ sĕ te servescî de cuțitŭ.

Așa dér putemŭ considera ca o a ducere aminte a acestorŭ antice obiceiurî, apucătura naturală ce există în fie-care din noi de a ne plăcé mai bine sĕ rupemŭ pânea de câtŭ sĕ o tăiemŭ.

*

Unŭ bărbatŭ și o femeie arșî de vii în cuptorŭ.

In móra lui Pietro Moriano, de lângă Monsalcone s'a întêmplatŭ, într'una din ḑilele trecute, o scenă grozavă. Moriano, unŭ omŭ de bunătate rară, dér fórte iute de fire, se certase într'o séră cu nevastă-sa cu care trăia de 7 anî în cea mai fericită căsnicie. Cearta devenise din ce în ce mai violentă și Moriano într'unŭ momentŭ de furie turbată a datŭ nevestei în capŭ unŭ pumnŭ așa de teribilŭ, în câtŭ acésta a căḑutŭ imediatŭ leșinată la pămêntŭ. Nefericitulŭ morarŭ fiă că credea pe femeea lui mórtă și voia sĕ ascundă urmele crimeî, fiă că o credea pe jumătate mórtă și voia sĕ 'î scurteze suferințele, destulŭ că și-a luatŭ nevasta și aruncat-o în cuptorulŭ, care tocmai era aprinsŭ pentru coptŭ pâne. Apoi a închisŭ ușa cuptorului. Căldura colosală a deșteptatŭ îndată pe femeia leșinată, care a începutŭ sĕ strige îngrozitorŭ. In momentulŭ acela a întratŭ în odae uceniculŭ lui Moriano. Băiatulŭ după ce s'a încercatŭ în zadarŭ sĕ scótă pe femeiă de acolo a fugitŭ grabnicŭ în orașŭ unde a denunțatŭ totulŭ poliției. Când a venitŭ elŭ mai târḑiu împreună cu câțî-va carabinierî, ca sĕ aresteḑe pe Moriano și a deschisŭ gura cuptorului, femeia morarului era deja prefăcută în cărbune. Dér alăturî se afla și cadavrulŭ jumătate arsŭ a lui Moriano. Nefericitulŭ își făcuse singurŭ judecata.

*

Unŭ nou soi de albumurî.

Până acum era obiceiulŭ, de a se presenta cunoscuțilorŭ albumurî, în carî aveau sĕ scrie felurite versurî, orî sentințe. Acum s'a întrodusŭ în privința acésta unŭ obiceiu nou și mai practicŭ ca celŭ dintâi: în locŭ de versurî, orî sentințe, damele au sĕ descrie în albumŭ modulŭ, cum se gătesce cutare bucată, în timpŭ ce bărbații au sĕ însemne anumită medicină de casă.

Scirî comerciale.

B.-Pesta 14 Ian. Negoțulŭ de producte móle. Circulația slabă. Negoțulŭ de manufacturî de-asemenea restrînsŭ. Numerarŭ abundantŭ. Banca a. u. escomptéză prima 3½%.

Victualie. Ouĕle aduse la têrgŭ preste sĕptĕmână au suferitŭ de frigŭ și s'au vêndutŭ mai ieftinŭ. Prima 50—52 fl., lada de 1440 bucățî. — *Galițe.* Găsce tăiate 6·50, 6·80, îngrășate 2·70, 3 fl., pui 70—1·20, curcanî 3·50, 5 fl. părechea. — Vênatŭ abundantŭ atâtŭ în B.-Pesta câtŭ și în Viena. Vămile marî îngreunéză esportulŭ, de aceea prețurile scăḑute. Iepurî 80 cr.—1 fl., fasanii 1·80—2·50. rețe sĕlb. 60—90 cr., căprióră 1·50 chilogr.

Têrgulŭ de vițeĭ, Vii 42—44 cr. prima 46 cr., esclusive darea de consumŭ tăiațî 62—65 cr. prima 70 cr. înclusive darea.

Coloniale. Zaharulŭ rafinatŭ 37·50—37. fl., cubŭ 38·50, 38·25. — Cafeaua este în urcare; Sautos 152—146 fl.; Portorico 192—188 fl.

Păstăióse. Fasole albă 5·75, 6·25 fl. — Mazĕre 8·50—9·50. — Linte —15 fl. Hrișcă 8·50—9·50 fl. (suta de chilogr.)

Nucî, fruntea ardelenescî 30—32 fl. apoi 25—26 fl.

Pei de óie, negoțŭ liniscitŭ, s'au vêndutŭ cam 14,000 serb. cu 63 fl. 100 chilogr. — Pei de mielŭ bosniace s'au vêndutŭ cu 80 fl.

Têrgulŭ de rîmători din Steinbruch. La 16 Ian. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 92.477 capete, la 17 Ian. au întratŭ 680 capete și au eșitŭ 766 rĕmânêndŭ la 18 Ian. unŭ numĕrŭ de 92,391 capete. — Se notéză marfa: *unguréscă* veche, grea dela 42.½ până la 43.½ cr. marfă *unguréscă* tinĕră grea dela 46 cr. până la 46½ cr., *de mijlocŭ* dela 45½ cr. până la 46— cr. *ușóră* dela 44½ cr. până la 45½ cr. — *Marfă țĕrănéscă* grea dela 43 până la 43½ cr. — *de mijlocŭ* dela 43½ cr. până la 44½ cr. *ușóră* dela 42 cr. până la 44— cr. — *Marfă de România Bákony* de grea dela — cr. până la — cr. transitto mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito ușóră dela — cr. până la—cr. transito dto țepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sĕrbéscă* grea dela 42 43 cr. tracsito, mijlociă grea dela 41½—42½ cr. transito ușóră de la 40—41— cr. Porcii îngrășațî de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrășațî cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrășațî cu ghindă dela — cr. până a — cr. Câutărițî la gară cu 47.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Ianuarie. are 31 ḑile. Gerarŭ.

1893 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele răsare	Sórele apune
Dum.	10 D. 1 Păr. Grig. Ep.	22 E. 3 Vicențiu	7. 36	4. 50
Luni,	11 Cuv. Păr Theodosie	23 Logod. Mariei	7. 35	4. 51
Marțî,	12 Sf. martira Tațiana	24 Timotheus	7. 34	4. 53
Mercurî,	13 Sf. mart. Ermiliu	25 Int. lui Pavel	7. 33	4. 55
Joi,	14 C. P. ucișî în Sinai	26 Policarb	7. 32	4. 57
Vinerî,	15 C. P. Pavelŭ Tibeus	27 S. Ioan Christ.	7. 31	4. 58
Sâmb.	16 Inch. lanț. ap. Petru	28 Carol și Marg.	7. 29	4. 59

Prețurile cerealelor din piața Brașovŭ.

Din 20 Ianuarie 1893 n.

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă. fl.	cr.
1 H.-L.	Grâu cel mai frumos	6	—
"	Grâu mijlociu . .	5	80
"	Grâu mai slabŭ . .	5	—
"	Grâu mestecatŭ . .	4	50
"	Sĕcară frumósă .	3	50
"	Sĕcară mijlociă .	3	30
"	Orzŭ frumosŭ .	3	20
"	Orzŭ mijlociu .	3	—
"	Ovĕsŭ frumosŭ .	2	—
"	Ovĕsŭ mijlociu .	—	—
"	Cucuruzŭ	3	20
"	Mălaiu	3	10
"	Mazĕre	6	50
"	Linte	9	50
"	Fasole	3	—
"	Sĕmênță de inŭ . .	10	—
"	Sĕmênță de cânepă	4	—
"	Cartofî	—	85
"	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	48
"	Carnea de porcŭ .	—	48
"	Carnea de berbece	—	30
100 kil.	Sĕu de vită próspĕtŭ	23	—
	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Cursulŭ losurilorŭ private

din 17 Ian. n. 1893.

	cump.	vindo
Basilica . . .	7.75	8.25
Creditŭ	193.—	195.—
Clary 40 fl. m. c. . .	58.—	—.—
Navig. pe Dunăre . .	134.—	136.—
Insbruck	26.—	27.—
Krakau	24.—	24·75
Laibach	23.—	24.—
Buda	59.—	—.—
Palffy	58.—	59.—
Crucea roșie austr. . .	18.75	19.25
dto ung. . .	13.—	13.50
dto ital. . .	12.50	—.—
Rudolf . . .	25.50	26.50
Salm . . .	—.—	—.—
Salzburg	27.—	28.—
St. Genois . . .	69.—	70.—
Stanislau	41.—	43.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	137.—	—.—
dto 4% 50 .	64.—	—.—
Waldstein . . .	44.—	44.75
Windischgrätz . . .	65.—	—.—
Sĕrbescî 3% . . .	40.25	41.25
dto de 10 francî	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	132.—	133.—

Bursa de mărfurî din Budapesta

din 18 Ian. n. 1893.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenescŭ	80	7.70	7.90
Grâu dela Tisa	80	8.05	8.15
Grâu de Pesta	80	8.—	8.10
Grâu de Alba-regala	80	8.—	8.10
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechî orî nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.20	6.40
Orzŭ	nutrețŭ	60—62	5.10	5.40
Orzŭ	de vinars	62.—	5.50	6.—
Orzŭ	de bere	64.—	6.20	7·40
Ovĕsŭ		39.41	5.45	5.75
Cucuruzŭ	bănăț.	75	4.60	4.65
Cucuruzŭ	altŭ soiu	78	4.55	4.60
Cucuruzŭ	"	—	.	. —
Hirișcă	"	—	4.10	4.35

Prețulŭ pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	46.—	52.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
"	roșiă	66.—	72.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	32.—	32.50
Oleu de in		5.65	5.75
Uns. de porc	dela Pesta	5[illegible].—	58.50
"	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	41.—	42.—
"	afumată	49.—	50.—
Sĕu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia în bățî	20.—	21.50
"	din Serbia în sacî	20.50	20.75
Lictarŭ	slavonŭ nou	21.50	22.-
"	bănățenescŭ		
Nucî	din Ungaria		
Gogoșî	ungurescî		
"	sĕrbescî		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	140.	141
Spirtŭ	brutŭ	13.50	13.7[illegible]
"	Drojdiuțe de spirt	15.25	1[illegible].50

Bursa din Bucurescî

din 17 Ian. n. 1893.

Valorî	%	cumpĕ
Rentă română perpetuă 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă . .	5%	98.—
dtto	4%	83.½
Renta rom. (rurale convertite)	6%	—.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	4%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraș. Bucurescî .	5%	—.—
idem idem din 1884	5%	89.½
idem idem din 1890	5%	90.½
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	—.—
idem idem	5%	95.—
Credit Fonc. Urb. din Bucurescî	7%	102.—
idem idem	6%	101.—
idem idem	5%	90.—
Credit Fonc. Urban din Iașî. .	5%	81.½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	280.—
	V. N.	—.—
Banca Nation. ult. div. 84.45	500	=
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—.
Naționala de asig. ult. div. 36 lei	200	—.
Banca Rom. ult. div. fr. 12.— .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	204	- .—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
20 francî aur	—	20.16
Banca Nation. a României .	—	—.—
Scompt.	6%	
Avansurî pe efecte	7%	
vansurî pe Lingourî	6%	

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. **17377**—1892.

PUBLICAȚIUNE.

Comuna orășănéscă Brașovŭ intenționéză, de a vinde pe cale de oferte și per trunchiu în revierulŭ „Cernatului“ și în special în Szent-István völgye circa 4720,8 m^3 lemne de fag pe o suprafață de pădure de 97,09 jugĕrre.

Reflectanții au de a-și ascerne până în 3 Februarie 1893 înainte de prânḑ 11 óre primarului acestui orașŭ ofertele provĕḑute cu unŭ timbru de 50 cr. și cu unŭ vadiu de 10% din întrégă sumă oferală. Totodeodată are de a se aminti în ofert prețul ce se oferă pentru m^3 lemne de fagŭ, mai de parte numele și locuința, precum și dechiarațiunea, cumcă oferentului i sunt cunoscute condițiunile de ofertă și acele contractuale și că se supunŭ lorŭ necondiționat.

Pertractarea de oferte va avé locŭ în biroulŭ d lui primarŭ în 6 Februarie 1893 la 12 óre. Păn'atuncî se potŭ examina în biroulŭ oficiului forestieral orășănesc condițiunile de oferte și acele contractuale.

Brașov, 14 Ianuarie 1893.

10,2—2. **Magistratul orășĕnesc.**

Cursulu pieței Brașovă

din 21 Ianuarie st. n. 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.48	Vênd.	9 52
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.50
Napoleon-d'orĭ	„	9.56	„	9.60
Lire turcescĭ	„	10.75	„	10.8
Seris. fonc. „Albina" 6%		101.—		102.—
„ „ „ 5%	„	101.—	„	102.—
Imperialĭ	„	9.65	„	9.65
Galbinĭ	„	5.55	„	5.60—
Ruble rusescĭ	„	117.—	„	119.—
Mărcĭ germane	„	58.60	„	59.20

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 20 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.65
Renta de hârtiă 5%	100.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.75
dto argintŭ	101.90
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisiune	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	96.35
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149 75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	141 50
Renta de argintŭ austriacă	98.70
Renta de hârtiă austriacă	98.40
Renta de aurŭ austriacă	116.70
Losurĭ din 1860	147.75
Acțiunile băncei austro-ungare	997.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	367.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	322.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 66
Napoleon-d'orĭ	9 62
Mărcĭ 100 împ. germane	59.35½
Londra 10 Livres sterlinge	120.90

Nr. **17663**—1892.

PUBLICAȚIUNE

Comuna orășenéscă Brașovŭ, „Brassó" în Ungaria, intenționéză de a vinde pe cale de oferte și pe temeiulŭ planulu economicŭ forestieralŭ aprobatŭ de Inaltulŭ ministeriu reg. ung. de agricultură mai multŭ oferenților, următórele quantitățĭ anuale de lemne de molifŭ, de bradŭ și de stejarŭ. Vêndarea se face per trunchiu și se estinde asupra cuantitățilorŭ anuale de lemne (esclusive acele lemne, carĭ s'au folositŭ deja) din an. 1886 încóce până la finea an. 1895.

Sub vêndare, cadŭ peste totŭ următórele cantitățĭ :

1. Lemne de molifŭ și bradŭ	13310m³
2. „ „ ștejarŭ	2565m³
suma	15875m³

Vêndarea lemnelorŭ póte avé locu și după singuraticele părțĭ de pădure și anume :

A. In primulŭ cercŭ economicŭ pădurea „Honterus".

1. Lemne de molifŭ și bradŭ	3530m³.
2. „ „ ștejarŭ	1225m³.
Suma	4755m³.

B. In alŭ doilea cercŭ economicŭ, „pădurea orașului".

1. Lemne de molifŭ și bradŭ 3170m³.

C. In alŭ treilea cercŭ economicŭ, „pădurea ștejerișului".

1. Lemne de molifŭ și bradŭ	300m³.
2. „ „ ștejarŭ	1340m³.
Suma	1640m³.

D. In alŭ patrulea cercŭ economicŭ „postovariu".

1. Lemne de molifŭ și bradŭ 6310m³.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se află la oficiulŭ orășenescŭ forestieralŭ spre esaminare și se potŭ și decopia. Oferenții au de-așĭ aşterne ofertele provĕdute cu câte unŭ timbru de 50 cr. celŭ multŭ până în 21 Februarie 1893 înainte de prândŭ la 11 óre subscrisului magistratŭ.

In ofertŭ are sĕ se amintéscă tot deodată în cifre și litere suma, ce se oferă pentru fiă-care metru cubicŭ de lemne de molifŭ, bradŭ și ștejarŭ, conținêndŭ totdeodată dechiarațiunea, cumcă oferentului i suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supunŭ lorŭ necondiționatŭ.

Ofertele au de a conținé unŭ vadiu de 5% din suma oferată pentru materialulŭ anualŭ de lemne, precum și numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertelorŭ va avé locŭ în 21 Februarie 1893 la 12 óre la prândŭ în biroulŭ d-lui primarŭ.

Brașovŭ, în 4 Ianuarie 1893.

Magistratulŭ orășenescŭ.

8. 2—2.

Nr. 15677—1892.

Publicațiune.

Pentru ca sĕ se pótă statori de timpuriu totalitatea speselorŭ pentru conducerea nouă a apei, carea se va suscepe în an. 1893, și spre scopulŭ esecutărei statutului pentru provisionarea cu apă statoritŭ de representanța orășenéscă și aprobatŭ de municipiulŭ comitatens, statoresce subscrisulŭ magistratŭ unŭ terminŭ de 3 lunĭ i. e. până în 28 Februarie 1893, în decursulŭ cărui se iau în primire subscrierile posesorilorŭ de case și realitățĭ de pe teritoriulŭ orășenescŭ pentru provisionarea cu apă din noua conducere de apă cu acea observațiune însĕ, că sfredeliturile sulinarelorŭ principale pentru conducerea apei, precum și conducerea până la confiniile semnatului pămêntŭ privatŭ, celŭ multŭ însĕ în o lungime de 10 metri, se vorŭ dispune, din partea comunei orășenescĭ, fără vr'o rebonificare.

Acei posesorĭ de case, carĭ vorŭ reflecta la provisionarea cu apă după 28 Februarie 1893, au de a'șĭ purta înșișĭ spesele sfredeliturei sulinarelorŭ principale, pentru conducerea apei precum și spesele pentru conducere până la idrometru.

Referitórele liste de subscrierĭ se află, pentru înlesnirea posesorilorŭ de case și realitățĭ, în următórele locale oficióse :

a) la *presidiulŭ magistratului*, unde se iau în primire subscrierĭ mai cu sémă dela posesorii de case în cetate — strada porții, strada spitalului, strada négră, strada inferióră a castelului;

b) la *oficiulŭ orășenescŭ de clădirĭ*, mai cu sémă pentru subscrierĭ din cetate — strada vămei, strada Mihailŭ Weisz, strada ației, strada Sf. Ionŭ, prundulŭ roselorŭ;

c) la *despărțĕmêntulŭ de meserii alŭ magistratului*, mai cu sémă pentru subscrierĭ din strada superióră a castelului, strada nouă, strada Hirscher, têrgulŭ boilorŭ ;

d) la *archivarulŭ din casa sfatului*, pentru piață, têrgulŭ cailorŭ, strada orfanală, curtea bisericii, valea lată ;

e) la *căpitănatulŭ orășenescŭ* pentru posesorii de case și pămêntŭ din Brașovulŭ vechiu;

f) la *oficiulŭ orășenescŭ de dare*, pentru posesorii de casă și pămêntŭ din Schein ;

g) la *oficiulŭ orășenescŭ economicŭ*, pentru posesorii de case și pămêntŭ din Blumĕna.

Acei, carĭ se subsemnéză în listele de subscriere, au ca sĕ subsemneze și unŭ esemplarŭ din statutulŭ pentru provisionarea cu apă.

Se primescŭ subscrierĭ numai dela acei posesorĭ de case și pămêntŭ, a cărorŭ realitățĭ se află în acele părțĭ ale orașului, carĭ zacŭ rețéua sulinarelorŭ pentru conducerea apei. Se observă totdeodată, cumcă se intenționéză, de a se introduce puține fântânĭ, provisionate cu apă din noua conducere — d. e. în cetate peste totŭ 7 fântânĭ publice — numai ca prin acésta sĕ se pótă provisiona persónele private cu mai multă apă pe realitatea sa proprie.

Stă în libera voiă a posesorilorŭ de case și realitățĭ, de a se subsemna în listele de subscriere în decursulŭ lunilorŭ Decemvre a. c. și Ianuarie 1893 la orĭ care, din cele 7 locurĭ de subscriere. In luna lui Februarie 1893 însĕ, se iau subsemnările în primire, numai în presidiulŭ magistratualŭ.

Brașovŭ, 28 Noemvre 1892.

987,6—6. **Magistratulŭ orășenescŭ.**

ANUNȚIU.

Imĭ iau permisiunea de a face cunoscutŭ P. T. publicului, precumŭ și on. corpŭ oficerescŭ, că am luatŭ în primire cu diua de 5 Ianuarie n. c.

Restaurațiunea Fleischer.

Mĕ voiŭ sili, ca prin **mâncărĭ bine gătite**, curate și gustóse, prin **vinurĭ curate** si nefalsificate, precum și prin unŭ serviciu amabilŭ și promptŭ sĕ mulțumescŭ în tóte privințele pe on. ospețĭ. Mĕ rogŭ pentru cercetare numerósă.

1—3. **GEORGE SOREA.**

2—52

Neapărat de lipsă pentru fiăcare familiă este

Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp

cu gustŭ de cafea bóne.

Acésta este avantagiosŭ că póte înlocui caféua amestecată cu cichorie oferândŭ o cafea **hrănitóre** și **gustósă, un escelent surogat la cafea.** De recomandat pentru femei, copii și bolnavĭ.

Pădiți-ve de imitațiă.

Se află în totŭ loculŭ. ½ **Kilo 25 cr.**

Dintre tóte hărtiile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigarete veritabilă franțuzéscă

„Le Gloria"

fabricațiunea d-lorŭ

JOSIFŬ BARDOU & FILS în

PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurŭ, 16 diplome de onóre marĭ, 20 diplome „Hors Concours".

„Le Gloria" este hărtia, care în finețĕ și bunătate întrece tóte celelalte hărtii de cigarete ce esistă.

„Le Gloria" este numai atuncĭ veritabilă, décă fiăcare cărticică pórtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria" se efectuéză cu marginele netede séu crestate (perforate.)

„Le Gloria" se efectuéză și ca **tuburĭ** și adecă într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria" este de căpĕtatŭ în **Brașovŭ** la tóte marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă care debitantŭ mai bunŭ de tutunŭ. 52.—2

Coniaculŭ

CONTE ESTERHAZY

premiatŭ cu cea mai înaltă distincție la tóte esposițiile unde s'a trimisŭ, e curată destilațiă de vinŭ. Beutura de predilecțiă a publicului.

Birou Centralŭ : Budapest, Külsö váczi-út 23.

se póte cumpĕra orĭ unde

1005,3—20.